

Cuprins:

- **DESTRĂMAREA ROMÂNIEI MARI ...**
Gheorghe DUMITRAȘCU..... pag. 1
- **UN TÂNĂR ARTIST PLASTIC: MARIA ȘTEFANIA PRUJOIU**
Felix SIMA pag. 3
- **STATORNICIA SATULUI ROMÂNESC**
Alexandru NEMOIANU pag. 3
- **UNGARIA POST TRIANON**
Florian TĂNĂȘESCU pag. 4
- **„POVESTIRI DESPRE BUNICI“...**
Mihai SPORIȘ..... pag. 5
- **LA MOARTEA UNII DASCĂL**
Mihai POPA pag. 6
- **ISTORII LITERARE DIN UNGHIURI COMPLEMENTARE**
Daniel IONIȚĂ pag. 7
- **EPIGRAME**
Ion MICUȚ pag. 7
- **GABRIELA BANU: „SINESTEZII“**
s-p cickirdan pag. 8
- **TV MEZZO, SINGURUL ANTIDOT...**
p cickirdan pag. 9
- **COMUNICAT DE PRESĂ**
Biroul de presă ICPE-CA pag. 10
- **GRIGORE ANTIPA - UN OM DE ȘTIINȚĂ CELEBRU**
Gheorghe PANTELIMON pag. 10
- **EGUMENUL CLIMENT BISTRITĂNUL, EPISCOPUL RÂMNICULUI**
Arhim. Veniamin MICLE pag. 11
- **LUPA CAPITOLINĂ, LA RÂMNICU VÂLCEA!**
Mihai SPORIȘ..... pag. 12
- **CULTURĂ ȘI POLITICĂ**
Ovidiu Cristian DINICĂ pag. 12
- **ACTA MOLDAVIAE MERIDIONALIS...**
Pr. Constantin MĂNESCU-HUREZI pag. 13
- **UN MINICONCEDIU CU SURPRIZE LA BALCIC**
Tanța TĂNĂȘESCU pag. 14
- **TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR**
Lenontina RUS pag. 14
- **PANDEMICE**
Peter KIS pag. 14
- **DRACULA - ȚAPUL ISPĂȘITOR**
Constantin ZĂRNESCU pag. 15
- **PRIN LUMEA VĂZUTELOR ȘI A NEVĂZUTELOR - CU DRAGOȘ SERAFIM**
Felix SIMA pag. 16
- **UN ALTFEL DE POLITICĂ...**
Mihai VINERANU pag. 16

DESTRĂMAREA ROMÂNIEI MARI ÎN VARA ȘI TOAMNA ANULUI 1940

(80 de ani de la marea tragedie teritorială românească)

Gheorghe DUMITRAȘCU

Nori negrii deasupra Europei

În anii celui de al Doilea Război Mondial (1939-1945), România a cunoscut o evoluție extrem de complexă, adesea dramatică. La 23 august 1939, prin încheierea Pactului sovieto-german, soarta României, ca și a celorlalte state din zona centrală și de sud-est europeană, era periclitată. Cele două mari puteri totalitariste și-au împărțit sferile de dominație: protocolul adițional secret prevedea „interesul deosebit” pe care URSS îl manifesta față de Basarabia și „dezinteresul” părții germane pentru acest teritoriu românesc. Pactul a început să fie pus în aplicare peste o săptămână, la 1 septembrie 1939, când Germania a atacat Polonia iar Uniunea Sovietică a intervenit în această țară începând cu 17 septembrie 1939, care a fost desființată pur și simplu, din cauza forțelor militare a celor doi parteneri.

Practic, România nu se mai baza pe niciun sprijin extern. Prin ocuparea Cehoslovaciei, în martie 1939, de către Germania, dispăruse Mica Înțelegere; lichidarea Poloniei însemna pierderea unui alt aliat; Franța și Marea Britanie au declarat război Germaniei și nu Uniunii Sovietice, deși aceasta ocupase cea mai mare parte a Poloniei. Iugoslavia încheiase un tratat de alianță cu Italia, act ce punea sub semnul întrebării existența Înțelegerii Balcanice¹.

Situația internă a României devenea tot mai dependentă de evoluția internațională și, mai ales, a războiului. La sugestia Berlinului, legionarii au procedat la asasinarea primului ministru Armand Călinescu, la 21 septembrie 1939. Acest act a fost urmat de o crudă represiune, aproape 200 de legionari fiind uciși din ordinul guvernului prezidat de g-ralul Gheorghe Argeșeanu. Peste câteva luni, în ianuarie 1940, regele Carol al II-lea a fost lansat în politică de „reconcilierea națională”, cerând tuturor românilor „să se strângă în jurul Tronului”.

La acest apel au răspuns imediat legionarii – conduși de Horia Sima – astfel că, în aprilie-mai 1940, aceștia au fost eliberați din lagăre și închisori. Regele spera că astfel va câștiga bunăvoința lui Hitler și va salva integritatea teritorială a României, amenințată din est de Uniunea Sovietică, din vest de Ungaria și din sud de Bulgaria. Dar Führer-ul, care-l acuza pe Carol al II-lea că a dus o politică tradițională alături de Franța și Anglia și a susținut politica de „încercuire” a Germaniei, promovată de Nicolae Titulescu (securitatea colectivă), pe când era ministru de Externe, nu s-a arătat dispus să facă vreun gest de bunăvoință față de România.

Capitularea Franței, la 22 iunie 1940, a fost receptată la București ca o adevărată catastrofă europeană, cu consecințe grave asupra României².

Pericolul sovietic și rapturile teritoriale ale României din iunie 1940

Vara anului 1940 a însemnat în anele trecutului românesc perioada cea mai dureroasă, mai gravă și mai primejdioasă, ea a marcat pentru România punctul final al unui îndelungat proces de deteriorare progresivă a situației internaționale a țării cu consecințe incalculabile.

După încheierea războiului cu Finlanda, intențiile agresive ale Uniunii Sovietice împotriva României au început să capete contur în ritm rapid. Începând din luna martie 1940, au fost semnalate imporante mișcări de unități militare sovietice din direcția nord spre sud, la hotarul României unde au adoptat „un dispozitiv operativ”. În aceste condiții situația internațională a României s-a agravat iar îngrijorările guvernului român au crescut, astfel că, regele Carol al II-lea, factorul decisiv în politica externă a țării, nota la 28 mai 1940, în „Însemnări zilnice”: „Primejdia cea mai mare rămâne pentru noi tot

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU DESFIINȚAREA LACURILOR DE PE OLT

granița de Răsărit și ne găsim în situația de a nu putea primi niciun ajutor de nicăieri, deci dacă nu avem o atitudine binevoitoare din partea Germaniei suntem complet în aer”³.

În aceste condiții amenințarea sovietică silea România să aleagă Germania. Trebuia acționat în consecință, așa cum semnala ministrul de Externe român Grigore Gafencu⁴.

O schimbare atât de mare a politicii externe a României trebuia înfăptuită într-un timp cât mai scurt, deoarece planurile Moscovei în ceea ce privește România aveau să fie accelerate de căderea rapidă a Franței. Dovadă că, la 21 iunie 1940, partea sovietică preciza că Basarabia trebuie „să fie smulșă din mâinile tâlhărești ale României boierești”, iar pentru aceasta Armata Roșie, în cazul în care Armata Română ar fi opus rezistență și s-ar fi ajuns la război între cele două țări, să aibă ca obiectiv „rapida descompunere și demoralizare a Armatei Române”. Aceasta trebuia să se petreacă în cel mai scurt timp și cu cele mai mici pierderi pentru obținerea victoriei depline⁵.

Pe 23 iunie 1940, Molotov informa pe Schulenburg că guvernul sovietic va cere României cedarea Basarabiei și Bucovinei, rezolvarea acestei probleme nesuportând nicio amânare, URSS fiind hotărâtă să recurgă la forța armată dacă România se va opune cererilor sovietice. De precizat că, Bucovina nu fusese nominalizată în protocolul adițional secret al Pactului Ribbentrop-Molotov din 23 august 1939. Hitler a considerat includerea Bucovinei printre revendicările sovietice „un semn al presiunii sovietice spre vest” și o încălcare a protocolului adițional, ceea ce a născut unele suspiciuni față de loialitatea lui Stalin. Răspunsul lui Hitler la informarea sovietică a fost de acord pentru anexarea Basarabiei, dar revendicarea Bucovinei era „ceva nou”. Preocupat să nu deterioreze relațiile cu Germania, dar nici să apară într-o poziție de slăbiciune, Stalin a restrâns cererea privind Bucovina la partea nordică a provinciei⁶.

Interesant este că, reprezentantul german Schulenburg, în discuțiile avute pe tema teritoriilor românești cu Molotov, a sugerat acestuia că pentru acceptarea de către România a cererilor sovietice, URSS ar trebui să restituie tezaurul României trimis la Moscova în timpul Primului Război Mondial, propunere respinsă categoric de Molotov sub motiv că România ar fi exploatat prea mult timp Basarabia⁷.

Păstrând ritmul alert al presiunilor sovietice față de guvernul român, în noaptea de 26-27 iunie 1940, Molotov îl convoacă pe Gheorghe Davidescu, ambasadorul român la Moscova, unde îi prezintă o notă ultimativă pentru cedarea Basarabiei și a Bucovinei de nord, amenințând, în caz contrar, cu folosirea forței. Gestul imperativ la sovieticilor a provocat panică în România, iar guvernul era complet debusolat, mai ales că, România nu dispunea nici de mijloace militare de apărare, nici de aliați, iar ultima speranță s-a îndreptat spre Germania, dar răspunsul primit de la Berlin a fost: „Fiți de acord”. Celelalte state consultate ai răspuns ca și Berlinul.

Cele două Consilii de Coroană din 27 iunie 1940, care au discutat ultimatumul sovietic, au prilejuit o confruntare între adepții apărării teritoriului național cu arma în mână și cei ce considerau că războiul fiind în desfășurare, important era să se asigure continuitatea de stat, pusă în primejdie dacă România intra într-un conflict militar cu URSS. Nicolae Iorga avea să fie cel mai tranșant: „Ne batem, blestem pe noi dacă nu ne batem”. „Față de ultimatum se impune rezistența ca o datorie de onoare, chiar cu siguranța că vom fi învinși”⁸. La al doilea Consiliu, cei care au acceptat ultimatumul au fost 19, 6 au fost contra și unu „expeditiv”. A urmat o nouă notă ultimativă, la 28 iunie 1940, prin care se cerea evacuarea Basarabiei și a nordului Bucovinei în decurs de patru zile. Faptul că răspunsul guvernului român trebuia comunicat urgent, la 28 iunie, orele 11⁰⁰, Gheorghe Davidescu i-a comunicat lui Molotov: „Guvernul român, pentru a evita gravele urmări ce le-ar avea recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei, se vede silit să primească condițiile de evacuare specificate în răspunsul sovietic”⁹.

Abuzurile Armatei sovietice se țin lanț, astfel că, odată cu ocuparea Basarabiei și a nordului Bucovinei a fost ocupat și ținutul Herța, care făcea parte din Vechiul Regat, dar nu din Basarabia și nici din Bucovina.

Retragerea populației românești din provinciile anexate a cunoscut un adevărat coșmar, o adevărată tragedie, iar trupele române în retragere au fost întâmpinate cu un val de ură și umilinte de nedescris, provocate fie de unitățile Armatei Roșii fie de elemente comuniste care-i insultau și îi atacau cu pietre. În împrejurările evacuării teritoriilor ce urmau să fie anexate de URSS, au fost comise fapte de violență preponderent de reprezentanții comuniștilor din cele două provincii românești.

Prin cedarea Basarabiei, Bucovinei de nord și a ținutului Herța, în urma ultimatumului sovietic, România a pierdut un teritoriu de 50.762 km² cu o populație de 3,9 milioane de locuitori.

Un măr al discordiei în relațiile dintre Germania și URSS îl va constitui gestul samavolnic al sovieticilor prin ocuparea Bucovinei. În acest sens, la 29 iunie 1940, ambasadorul german pentru probleme economice din Europa de Sud-Est, H. Neubacher își exprima marcat sentimentele lui Hitler: „atât timp cât Rusia se ține de termenii acordului, nu vom face nimic. Dacă, totuși, Rusia amenință interesele noastre economice acolo (în România n.n) noi ne vom mișca repede. Rușii sunt foarte aproape de câmpurile noastre de petrol, doar la 30-50 minute. Se poate să trebuiască să stabilim un cuib pentru vulturii noștri [...] Rusia a făcut o mare greșală. Hitler se simte ofensat și el nu uită niciodată”¹⁰. Ceva mai târziu, la 31 iulie 1940, într-o consfătuire militară, Hitler își făcea cunoscută intenția de a ataca URSS în primăvara anului următor.

După anexarea teritoriilor românești, guvernul sovietic a continuat să ducă o politică plină de amenințări față de România. Moscova a continuat, fără succes însă, să solicite Berlinului libertatea de a anexa și sudul Bucovinei. Incidentele provocate ulterior de partea sovietică s-au ținut lanț iar actul de forță al URSS a încurajat pretențiile teritoriale ungare și bulgare împotriva României. La Budapesta s-a declanșat o adevărată isterie războinică. Declanșarea războiului împotriva României devenise foarte popular. Așa se explică sprijinul sovietic acordat celor două state vecine cu România, pe care le considera nedreptățite „în principiu” pentru Ungaria, iar revendicările bulgare erau sprijinite „cu simpatie”. În aceeași vară a anului 1940 se prezenta chiar

„o coalizare” ungaro-sovietică împotriva țării noastre. Această înțelegere este confirmată și în ziarul „Magyeroszag” din 10 ianuarie 1941, care a publicat un articol în care se arăta că există o înțelegere certă sovieto-ungară de a ataca România, în urma căreia Uniunea Sovietică urma să ocupe toată Bucovina și Moldova iar Ungaria Ardealul¹¹. Știri sigure arătau că Rusia avea intenția de a depăși linia de demarcație stabilită în urma ultimatumului și de a se apropia de zonele petroliere, ceea ce reiese din pregătirile militare ce le făceau. Această amenințare era deja o realitate dură confirmată și de declarațiile lui Ribbentrop, făcute ministrului de externe român, Mihail Manoilescu, la 29 august 1940, când în ipoteza în care România nu primea „arbitrajul” referitor la Transilvania, Ungaria și Uniunea Sovietică aveau s-o atace, ceea ce ar fi însemnat sfârșitul independenței României și ștergerea ei de pe harta Europei.

În perioada care a urmat, în raporturile cu URSS, România a adoptat în continuare „o atitudine extrem de corectă” care exprima dorința sinceră a guvernului român de a nu provoca niciun fel de incident pe linia de demarcație cu URSS, dar și teama de a nu se da părții sovietice motive de agresiune. Această politică de neprovocare a URSS era confirmată și de faptul că guvernul român a desemnat ca titular al postului de trimis extraordinar și ministru plenipotențial al României la Moscova o personalitate politică și diplomatică românească de primă mărime, Grigore Gafencu, care a știut să mențină în echilibru și să tempereze discret ritmul tendințelor expansioniste ale Uniunii Sovietice.

Drama Ardealului răpit prin forța Dictatului de la Viena: 30 august 1940

Evenimentele de la sfârșitul lunii iunie 1940 au avut, în ansamblu, un efect catastrofal, în sensul că, nu numai că au inaugurat, ci pur și simplu au declanșat procesul dezintegrării teritoriale a României. Pentru a înțelege evoluția acestui proces, cu o finalizare dramatică pentru țara noastră, trebuie să amintim că în toată perioada interbelică politicienii și întreaga societate maghiară aveau nostalgia trecutului imperial și visau la revenirea totală sau parțială în granițele fostei Ungarii „milenare”, iar noile generații erau educate în acest spirit. Obsedat de această idee,

noul lider al Ungariei, Miklos Horthy, încă din anul 1920, în prima ședință a noului Parlament, indica fără ezitare, linia directoare a politicii externe maghiare: „Inamicul numărul unu al Ungariei este România, pentru că cele mai mari pretenții teritoriale sunt împotriva ei și pentru că ea este cea mai puternică dintre statele vecine”. Îndemnul său pentru revizuirea granițelor era categoric: „Românii vor deține Ardealul cât vor fi mai puternici decât noi. Dacă, totuși, maghiarii vor deveni mai puternici decât românii, atunci vom lua Transilvania”¹².

Faptele ne confirmă că Ungaria, în anii interbelici, a promovat o politică revizionistă constantă și provocatoare, considerând Regatul României Mari drept o „creație artificială”, o „plăsmuire monstruoasă” a păcii de la Versailles și Trianon. În acest scop acțiunile revizioniste potrivnice țării noastre, atât în interiorul cât și în exteriorul României, au căpătat o amploare extrem de periculoasă și de influențare în toate direcțiile posibile și în toate mediile, propagând așa-zisele abuzuri comise de români împotriva populației minoritare maghiare din Transilvania, la care se adăugau acțiuni extrem de agresive, pe fondul unei lipse de reacție a României. Folosindu-se de instituțiile de învățământ superior, prin organizarea de lectorate pe lângă marile universități din țările europene și SUA, Budapesta și-a intensificat propaganda iredentistă prin publicarea de cărți, ziare, hărți, manuale ș.a. prin care lansau neadevăruri istorice și provocări la adresa României. În interiorul țării noastre au luat ființă, prin intermediul Legației maghiare de la București, o serie de organizații iredentiste, șovine, subversive (Garda Zdreanțăroșilor ș.a.) ai căror membri aveau misiunea de a executa acte de sabotaj, în principal aruncarea în aer a căilor ferate și a șoselelor care traversau Carpații, făcând legătura între Vechiul Regat și Transilvania.

Cu toate acestea, Ungaria câștigase credibilitate pe plan extern, iar obiectivele sale erau în concordanță cu ale celor două state totalitariste, Germania și Italia. Apropie-rea tot mai mare între Germania și Ungaria, având ca țel comun revizuirea tratatelor de pace de la Versailles, va conduce, mai întâi, la primul arbitraj de la Viena (2 noiembrie 1938), în urma căruia ministrii de externe ai Axei, Ribbentrop și Ciano, oferiseră Ungariei – din trupul Cehoslovaciei – un teritoriu de 11.927 km² și un milion de oameni, înglobând și orașul Kosice, în care își va face intrarea triumfală Horthy pe celebrul său cal bălan¹³. În martie 1939, odată cu zdrobirea completă a Cehoslovaciei, guvernul maghiar profită de șansa oferită de Hitler și ocupă o parte a Ucrainei subcarpatice. Prin vestitul și nefastul tratat Ribbentrop-Molotov, încheiat la 23 august 1939, practic întregul spațiu dintre Germania și URSS, de la Marea Baltică la Marea Neagră, revenea celor două mari puteri. Primele state care cad victime înțelegerii dintre Stalin și Hitler sunt Polonia și Stalele Baltice, iar după prăbușirea Franței, în doar 40 de zile (10 mai – 22 iunie 1940), vine rândul României.

Momentul ultimatumului sovietic (26 iunie 1940) și situația dramatică prin care trecea țara noastră este speculat la maximum de Ungaria și, chiar la 27 iunie 1940, Consiliul de Miniștri al Ungariei adoptă o declarație în care se arăta că România trebuie „constrânsă să satisfacă pretențiile teritoriale ungare”¹⁴. Elita politică maghiară decisese mobilizarea armatei imediat după cedarea Basarabiei și Bucovinei de nord și considera că România nu se putea apăra în fața unui atac bulgar, maghiar și chiar sovietic.

Dând curs inițiativelor maghiare privind ruperea Transilvaniei din trupul României, la 15 iulie 1940, Hitler i-a trimis o scrisoare regelui României avertizându-l că „revizuirea (granițelor n.n.) a devenit inevitabilă” și că „orice încercare de a evita pericolele care amenință țara dumneavoastră, prin manevre de orice fel, n-ar duce decât, mai devreme sau mai târziu, și probabil într-un timp scurt... la distrugerea României”¹⁵.

(va urma)

¹ Academia Română, Istoria Românilor, vol. VIII, România întregită 1918-1940, coord. Ioan Scurtu și Petre Otu, Ed. Enciclopedică, București, 2003, pag. 565-589;

² Ibidem, pag. 524-532

³ Cătălin Calafeteanu, România, 1940: Urmările unei nedreptăți, în Historia, an VIII, nr. 78, iunie 2008, pag. 17;

⁴ Ibidem

⁵ Florin Constantiniu, O istorie sinceră a poporului roman, ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Ed. Univers Enciclopedic Gold, București, 2011, pag. 361;

⁶ Florin Cristescu, România Mare pe drumul pierzaniei, în Historia special, an VIII, nr. 28, august 2019, pag. 31-52;

⁷ Florin Constantiniu, op. cit., pag. 363;

⁸ Ana Maria Schiopu, 1940. Sfârșitul României Mari, sfârșitul lui Nicolae Iorga, în Historia, an XIX, nr. 214, noiembrie 2019, pag. 61;

⁹ Florin Constantiniu, op. cit., pag. 364; Florin Cristescu, op. cit., pag. 50-51;

¹⁰ Florin Cristescu, op. cit., pag. 51; Florin Constantiniu, op. cit., pag. 367;

¹¹ Ion Calafeteanu, Revizionismul ungar și România, Ed. Enciclopedică, București, 1995, pag. 22;

¹² Dan Falcan, Cum a pierdut România Ardealul de Nord, în Historia, an XX, nr. 223, august 2020, pag. 14;

¹³ Dorin Stănescu, Mărul otrăvit de Hitler. Arbitrajul de la Viena, în Historia, an XX, nr. 223, august 2020, pag. 29;

¹⁴ Dan Falcan, op. cit., pag. 17;

¹⁵ Ibidem

UN TÂNĂR ARTIST PLASTIC: MARIA - ȘTEFANIA PRUJOIU

Felix SIMA

Nu mă mai întâlnisem cam de multă vreme cu tânăra Ștefania – care locuiește nu departe de casa mea părintească, pe a doua stradă la dreapta... Pe mama ei o întâlneam mai des și aflam noutăți despre fiica – studentă la Cluj, la arte plastice...

Dorind să trimitem un set de reviste „Cultura vâlceană” și „Povestea vorbii 21” la Cluj, la iubitul nostru prieten și colaborator Constantin ZĂRNEȘCU, am apelat la Ștefania, cel mai bun mesager al zeilor...

Îngrijorați și izolați de pandemie, ne-am revăzut la umbra alunului de lângă fântână, ocazie cu care am aflat mai multe despre ea, despre etapele parcurse până aici, despre etapele viitoare ale vieții ei. Se află la masterat, deocamdată on-line, sculptură, la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca. Să îi urăm succes pe asprul drum al vieții și al artelor plastice, aducând cuvinte de laudă profesorilor ei vâlceni și mediului studentesc al Clujului în care se formează, în continuare, Clujul având, încă, facultăți de elită ale României...

Având ea nevoie de 5 kg de lut pentru modelajul unui prototip sculptural la care gândește pentru acest masterat, am aflat, prin telefon, de la Horezu, că olarii de acolo nu mai scot pământ din dealurile înconjurătoare, să îl joace cu picioarele, să îl lase la degerat o iarnă întreagă, ci aduc lut din Harghita, cu camioanele... este mai ieftin, gata prelucrat...

Deci, facem oale de Horezu - „Capitala ceramicii românești” - cu lut din Harghita – Covasna – Cristuru Secuiesc! Dar nu trebuie să ne mai mire acest lucru, fiindcă și celebrul Turn Eiffel a fost turnat cu oțel de Reșița! Europa era unită de mult!

Momentan, Ștefania PRUJOIU abordează „tema angoselor unui tânăr de douăzeci de ani care luptă cu sine însuși dar și cu societatea, sondează obsesiile care îl macină dar îl și inspiră” ... după cum mi-a mărturisit de curând.

Să-i dorim succes Ștefaniei – în viața personală și în viața socială, profesională, la care se va înscrie, succes la lucrările de master pe care le pregătește... să-i fie „zborul lin spre înălțimi!” – așa cum le urăm celor pe care îi publicăm pentru prima dată în paginile noastre de artă...

Data nașterii: 27 martie 1999.

Trăiește la Mihăești, Măgura, alături de părinți, unde a și copilărit.

EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ

Învățământul primar și gimnazial parcurse la Școala Gimnazială „Take Ionescu” din Râmnicu-Vâlcea.

2013 – 2017 Absolventă Arte Vizuale/Arte Textile – Liceul de Arte „Victor Giuleanu” din Râmnicu-Vâlcea, clasa profesorului Traian Ștefan BOICESCU.

2017 – 2020 Absolventă Arte Textile/Design Textil – Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, clasa profesorilor de specialitate Anca Pintilie și Liliana Moraru.

01/03/2019 – 09/07/2019 Studentă program Erasmus+ la Accademia di Belle Arti – Mobilitate de studiu (Bari, Italia)

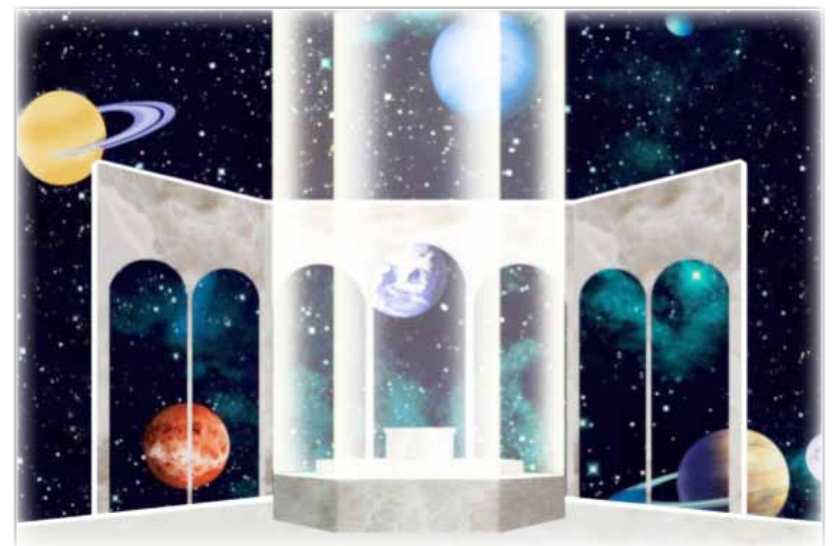
PREMII LA EXPOZIȚII NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE (2013 – 2017)

Concursul Național „Primăvara Artelor”, 16-17 mai 2014, Bacău – Mențiune, secțiunea Artă Decorativă. Concurs Național de Creație „Gheorghe Tătărescu”, 2015, Târgu Jiu – Premiul III, secțiunea Grafică. Concurs Național „Primăvara Artelor”, 22-23 mai 2015, Bacău – Premiul I, secțiunea Artă Decorativă. Concurs Internațional de Artă „N.N.Tonitza”, iunie 2016, Bârlad – Premiul I. Concurs Național „Planeta Pământ”, 15 aprilie 2016, Timișoara – Premiul III, secțiunea Grafică. Concurs Național de Artă Vizuală „Octav Băncilă”, 2016, Iași – Premiul II, secțiunea Artă Decorativă. Concurs Național de Arte Plastice „Hans Hermann”, 2016, Sibiu – Mențiune, specialitate Arte Textile. Concurs Național de Arte Plastice „Hans Hermann”, 2017, Sibiu – Premiul III, specialitate Arte Textile. Concurs Internațional de Artă „N. N. Tonitza”, iunie 2017, Bârlad – Premiul I, secțiune Compoziție.

EXPOZIȚII DE GRUP (2014 -2020)

Expoziția de Artă Plastică și Decorativă, 13 iunie 2014, Muzeul de Istorie, Râmnicu-Vâlcea, 1 lucrare – „Somn”. Expoziția de Artă Plastică și Decorativă, 12 iunie 2015, Muzeul de Artă, Râmnicu-Vâlcea, o lucrare – „Evocare”. Expoziția „Happy Kids”, Arte Plastice și Decorative, 21 decembrie 2016, Muzeul de Istorie, Râmnicu-Vâlcea, patru lucrări - „Cărăbuș de mai”, „Sacru”, „Șah cu naura”, „Vid”. Expoziția absolvenților promoția 2017, 23 iunie 2017, Muzeul de Artă, Râmnicu-Vâlcea, trei lucrări – „Fuziune”, „Portal”, „Entitate”. Expoziția „Ce mai face Penelopa?” - expoziție de tapiserie, sculptură și artele focului. 28 martie - 14 aprilie 2019, Galeria „Casa Matei”, Cluj - Napoca”, două lucrări - „Țintă”, „Contemplare”. Expoziția „T3XT1L” – 4- 17 martie 2020, La Cave, Institutul Francez Cluj-Napoca, o lucrare comună.

«Lucrarea de față, aleasă pentru analiză, este una personală și în format digital. Lucrarea a fost realizată în anul 2, semestrul 2, în cadrul Academiei di Belli Arte (Bari), prin bursa Erasmus +, la care am aplicat. Printre materiile alese, un loc important l-a avut scenografia, unde am realizat această lucrare de final. Lucrarea este simetrică și orizontală. Fiind digitală, am putut cu ușurință să realizez o lucrare îngrijită, fără a avea riscul de a o deteriora, cum se poate întâmpla în cazul lucrărilor fizice. Titlul lucrării, „Ritual”, te duce cu gândul la o origine, o cultură, în cazul de față una astrală, departe de cea pământeană, un loc unde poți să ajungi prin cunoaștere. Am pornit de la ideea de cosmos și de lume celestă. Tema cursului a fost „Viața lui Galileo”, iar fiecare student trebuia să citească piesa de teatru a lui Bertolt Brecht, să-și aleagă o scenă, ca mai apoi aceasta să fie transpusă în propria viziune. Scena aleasă de mine a fost a XII-a, „PaPa”, în care sunt prezenți, ca personaje, Papa Urban al VIII-lea și Cardinalul inchișitor. Fiind un proiect de scenografie, am scos în evidență spațiul în care este desfășurată acțiunea și am renunțat la plasarea personajelor. În piesa de teatru este descris locul, dar ca sprijin de inspirație am folosit și imaginea din filmul cu același titlu – în regia lui Joseph Losey. Referințele proiectului sunt bazate pe arcele din secolul al XVII-lea (Italia), cosmos și texturi de marmură. După cum bine se știe, Galileo a fost un fizician, matematician, astronom și filosof italian, iar adorarea pentru cosmos reprezintă viața acestuia. Lucrarea prezintă o fântână de lumină înconjurată de trei pereți de marmură cu arce și cosmos. În viziunea mea, aceasta este văzută ca un templu celest, un templu al zeilor, zii protectori ai stelelor și a cunoașterii. Din imagine se poate desprinde liniștea și pacea, caracteristică unui loc de meditație. Culoarele (respectiv alb-galbui, maro deschis, o mică tentă de roșu, albastru, ocră turcoaz) au fost alese în așa fel încât să aibă o armonie și să transmită privitorului o stare de bine, de siguranță. Pereții realizați din marmură (care înconjoară fântâna de lumină) pot fi considerați ca o fortăreață, care te apără și datorită căreia te simți în siguranță. În fundal este prezent spațiul înconjurat de planete, stele, comete și o explozie de culoare care te duce cu gândul la aurora boreală. Crează un spațiu parcă rupt din basme, unul magic, feeric. Din punct de vedere al compoziției, lucrarea aparent statică are și elemente care pot contura un dinamism subtil.» (Maria - Ștefania Prujoiu)

STATORNICIA SATULUI ROMÂNESC

Alexandru NEMOIANU

De foarte mulți ani satul românesc este atacat, insultat, amenințat cu distrugerea, minimalizat. În ciuda tuturor acestor nedreptăți satul românesc se încăpățânează să existe, să funcționeze, să fie viu și să lupte cu înverșunare pentru starea lui. Aceasta ură împotriva satului a fost comună tuturor regimurilor politice românești. Uneori aceasta ură a fost îmbrăcată într-un limbaj lacrimogen sau „sămănătorist” ori într-o indiferență agresivă; alteori (sub comunism) ura a luat forme bestiale, demonice.

Mai întâi se cuvina repetat că într-un clasament al sistemelor de organizare omenești satul românesc ocupă un loc de frunte.

Comunitatea sătească a făcut posibilă existența și continuitatea omenirii iar în momentul de față, aceeași comunitate sătească, rămâne

model care va asigura viitorul. Împrejurarea că aparent numărul satelor și locuitorilor satelor scade nu trebuie să înspăimânte. Asemenea fenomene au mai avut loc în trecut și cei care se grăbesc să intre în mizeria urbană curând vor avea ocazia să regrete amar decizia făcută. Iar cu aceasta să înțelegem de ce comunitatea sătească rămâne ca model pentru viitor. Iar la asta se adaugă o împrejurare care nu a fost suficient subliniată.

Comunitatea sătească este alcătuită din oameni liberi. Oameni care nu primesc comanda și nu sunt înregimentați unui program, oameni stăpâni pe timpul lor și pe voia lor. Aceasta nu trebuie să însemne că erau lipsiți de griji și de nevoi, din contra. Țăranii erau și au rămas împovărați și hăituiți dar asta nu schimbă împrejurarea că au fost și rămas oameni liberi. Libertatea este o condiție anevoioasă și eroică în același timp. În această înțelegere este limpede

că doar condiția de taran liber poate fi opusă lucrătorului de fabrică și în general a „salariatului”, care este la voia celui care îl plătește. Doar „țăranul” poate distruge conspirațiile și încercările de subjugare ale „omului”.

Comunitatea sătească este în primul rând o comunitate spirituală, duhovnicească și prin aceasta stă peste orice fel de organizare sau identificare, fie ea de teritoriu, de „sânge” sau, mai rău, de ideologie politică. „Comunitatea spirituală” înseamnă unitate de „lege și limba”. Sub acest semn au trăit Romanii în trecut și sub acest semn vor trebui să trăiască pentru a avea viitor. Începutul satelor se pierde în ne-gura vremii. Oricum, săpături arheologice au atestat existența unor așezări de tip sătesc, pe teritoriul de azi al României, încă din vremea Neoliticului. Prezența structurilor sătești este documentată, pe același teritoriu, în tot cursul „mileniului întunecat” și mai apoi.

Cu toată dreptatea se poate spune că Poporul Român s-a format „într-un sat”! Atunci când satele încep să fie pomenite în documente scrise, deci din veacul XIII, ele apar ca niște structuri sociale de o complexitate tulburătoare. Erau structuri omenești care aveau în comun un teritoriu, pe care îl știau al lor „din veci”. Fiecare familie avea în proprietate pământ arabil, livadă și fâneată, iar întreaga comunitate avea în devălmășie folosul pădurii, apelor și pășunilor montane. Pământul în devălmășie sub nici o formă nu putea fi înstrăinat, sub osânda blestemului comunitar. Dar dincolo de această realitate economică și socială care, inevitabil, era cea surprinsă în documentele scrise, satul era o fascinantă comunitate spirituală.

(Continuare în pag. 6)

Pentru „Observatorul” din Canada
Alexandru Nemoianu / Istoric / Michigan
USA 10/3/2020

UNGARIA POST TRIANON

MOTIVAȚIILE AUTOVICTIMIZĂRII ȘI OBSEIVEI POLITICI REVIZIONISTE FAȚĂ DE VECINI

Florian TĂNĂSESCU

La izbucnirea Primului Război Mondial, Take Ionescu, versatul politician român, se lansa într-o predicție care producea uimire în cerul său de prieteni: „Război de cinci ani!” - estima el vizionar, adăugând în continuare: „Dar un lucru este sigur: că Aliții vor fi definitiv victorioși și că voi vedea cu ochii România Mare. Și vom vedea și alte lucruri mari. Vom vedea multe tronuri prăbușindu-se; vom vedea născând atotputernicia Americii; vom vedea preponderența rasei anglo-saxone; vom vedea omenirea făcând un mare pas spre stânga, spre socialismul revoluționar”¹.

Ungurii ar fi fost cu siguranță șocați dacă aflau atunci de predicția românului, personaj important în panoplia oamenilor politici din Vechiul Regat. Pentru o parte a elitei politice din Ungaria apărea greu, dacă nu cumva imposibil să admită o astfel de perspectivă. Era cea mai conservatoare structură elitistă care considera imuabilă dominația maghiară din centrul și sud-estul Europei ca un „drept” conferit de istorie, izvorât din îndelungata stăpânire asupra popoarelor și populațiilor din acest areal geo-politic.

Pătura cultă a societății maghiare a atenționat de timpuriu că rezistența românilor și a altor popoare și populații față de măsurile coercitive adoptate de autoritățile de la Budapesta era un serios semnal de alarmă de care clasa politică maghiară trebuia să țină seama. Teama era alimentată și de faptul că politica de maghiarizare forțată nu a condus la rezultatul scontat, limba maghiară fiind în proces de regresie sub raportul extensiei sale, iar după unii chiar de dispariție. S-a recurs atunci la „blocul secuiesc” pentru revitalizarea limbii maghiare și impunerea ei inclusiv dincolo de hotarele Imperiului Austro-Ungar.

Pentru ungurii cu unele deschideri europene „momentul” confruntărilor decisive cu etniile nemaghiare din Imperiul dualist se apropia, iar deznodământul era imprevizibil. Aspirau, totuși, ca națiunea maghiară, care a avut un anume rol în Europa, oricât de nefavorabile ar fi fost evoluțiile viitoare în orizontul raporturilor politice continentale și mondiale, să-și conserve cât mai mult posibil din teritoriul și populația regatului. Mentalitatea de dominatori nu le-a permis însă să întrevadă realist că vremea încătușării populațiilor de altă etnie din imperiul clădit împreună cu habsburgii se apropia de sfârșit. Nici când desfășurarea ostilităților militare din timpul Primului Război Mondial a devenit clar că era nefavorabilă Puterilor Centrale n-au încetat să spere într-un final care să le fie măcar parțial favorabil. Speranțele ce le investesc în Conferința de pace de la Paris se risipesc repede după ce principalele puteri învingătoare - Anglia, Franța, Italia, Japonia și SUA - manifestă rezerve față de „argumentele” invocate de diplomații unguri în favoarea apărării integrității teritoriale a statului lor multiethnic.

Conferința și-a deschis lucrările la 5/18 ianuarie 1919, dar confruntări militare erau încă în desfășurare în estul Europei, spațiul fostei Rusii țariste și Asia Mică. Acestea nu mai puteau influența decât în foarte mică măsură deznodământul final al Primului Război Mondial și deopotrivă hotărârile adoptate de Conferință care urmau să configureze harta geo-politică postbelică a Europei și restul lumii. Și, totuși, unele cercuri politice-militare de la Budapesta mai aspirau într-o răsturnare a situației prin intensificarea bătăliei diplomatice în Aeropagul Conferinței de Pace de la Paris, concomitent cu inițierea unor acțiuni menite să submineze principiul autodeterminării willsoniene, care a fixat cadrul legal al desprinderii națiunilor oprimate de imperiile multinaționale. Cu alte cuvinte, aceste cercuri urmăreau să demonstreze că românii, polonezii, cehii, slovenii, croații și celelalte etnii nemaghiare trebuiau catalogate drept „agresoare” ale ordinii constituționale a statelor vechi, precum Austria și Ungaria, care au asigurat stabilitatea Europei vreme îndelungată. Etniile nemaghiare ar fi obținut, astfel, emanciparea națională prin „violenta”, „prin agresiuni”, și, în consecință, Conferința de pace de la Paris nu trebuia să recunoască desprinderea lor din defunctul Imperiu Austro-Ungar și din fosta sa componentă Regatul Ungariei.

Cât de mult erau preocupate unele cercuri ale societății maghiare de ideea menținerii status quo-ului teritorial antebelic, care le-a conferit multiple avantaje, apare în inițiativele lor politico-militare, dar și de altă natură, care se amplifică și diversifică pe măsură ce evoluția evenimentelor internaționale ia o turnură nefavorabilă Puterilor Centrale, alinață din care făceau parte. Se ajunge la formula disperată a utilizării oricăror mijloace, metode și instrumente de combatere a procesului de disoluție a Monarhiei dualiste și, evident, a Ungariei „istorice”, concomitent cu demersuri pentru împiedicarea procesului constituirii sau

întregiri unor state naționale ale etniilor nemaghiare.

„Strategia”, dacă pot fi definite astfel poziția și acțiunile ultranaționalistilor unguri, era în esență un amalgam de provocări, diversiuni, atentate, acțiuni propagandistice din afara și din interiorul comunităților etnice nemaghiare în proces de reconstrucție sau desăvârșire a propriilor entități statale, declanșarea unor operațiuni militare de intimidare și reprimare a populației de altă origine etnică din vecinătatea noilor delimitări provizorii sau definitive de granițe, incitarea la revolte, greve, sabotaje și mișcări insurecționale ș.a. Semnificativ este că la acest ansamblu de demersuri îndreptate împotriva noilor vecini (vitruali sau statuați prin deciziile Conferinței de pace de la Paris) iau parte, în proporții diferite, toate straturile sociale. Există însă moduri diferențiate de abordări practice începând de la proteste și mergând până la asasinate (unele cu caracter de genocid) și campanii militare. Nu apare surprinzător că toate guvernele Ungariei după fixarea liniei de demarcație între teritoriile locuite de maghiari și noii vecini, inclusiv guvernul bolșevic, fătis sau mascat, încurajează asemenea manifestări. Cât de importantă a fost poziția adoptată de Béla Kun și guvernul bolșevic de la Budapesta în „problema națională”, potrivit viziunii istoricilor unguri, transpare din următoarea apreciere care nu mai este nevoie s-o comentăm: „Unul din argumentele esențiale ale importanței Republicii Sfaturilor constă tocmai în faptul că a căutat cu o adevărată responsabilitate internațională (subl.ns.-n.n.) rezolvarea sarcinilor naționale. De aceea după destrămarea Monarhiei Austro-Ungare, până la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, Republica Sfaturilor a fost singurul reprezentant al politicii care ținea seamă de problemele popoarelor din Europa centrală (sic!) și a făcut încercări în vederea rezolvării lor, ținând seama de posibilitățile reale. În colaborarea internațională Kun Béla căuta nu numai unirea forțelor revoluționare ale națiunilor și naționalităților vecine. El a făcut propuneri concrete guvernelor statelor vecine nou formate, din statele succesoare, în vederea colaborării pe baza principiului coexistenței pașnice a țărilor cu orânduirii diferite”².

După cum se cunoaște, lucrările Conferinței de pace de la Paris durează doi ani (între 5/18 ianuarie 1919 și 21 ianuarie 1920), timp în care se definește cu pregnanță atitudinea Ungariei față de realitățile lumii postbelice. Experiența imperială îndelungată conferă elitelor politice perseverența și suportul necesar în susținerea „drepturilor istorice” ale Ungariei chiar și în condițiile când șansele de câștig s-au diminuat și apoi au devenit insignifiante. Erau încurajați în demersurile lor de disensiunile dintre liderii marilor puteri, de inconsecvențele sau mai bine zis ezitățile Consiliului Suprem al Conferinței (cel mai înalt for decizional al acesteia) și de situația incertă a liniei de demarcație dintre Regatul român și Ungaria.

Este important să amintim în acest context că în condițiile prăbușirii Ungariei Mari contingente importante ale populației maghiare (după unele estimări circa 200.000 de persoane numai din România) s-au refugiat în statul ungar nou apărut pe harta Europei. Din rândul acestor contingente s-au format structuri iredentiste care au condus la apariția și dezvoltarea unei mișcări revizioniste a cărei virulență cunoaște accente deosebite în perioadele tulburi ale evoluției raporturilor internaționale.

Până la primirea notei Consiliului Militar Interaliat (6/19 martie 1919) cu privire la retragerea trupelor maghiare pe o nouă linie de demarcație a frontierei cu România, Budapesta utilizează propaganda agresivă cu caracter incitator, îndemnând populația la revoltă și provocând greve ale muncitorilor (îndeosebi mineri).

Guvernul ungar condus de Dénes Birinkey, refuză să se supună notei Aliților, deschizând oportunități pentru preluarea puterii de către bolșevici care proclamă Ungaria Republică a Sfaturilor după modelul bolșevicilor ruși la 21 martie 1919. Intențiile noului regim politic apar cu limpezime chiar de la începuturile activității sale: provocarea revoluției bolșevice în România, Serbia și Bulgaria coroborată cu acțiuni de sprijinire a revoluției din Ungaria.

Populația de etnie maghiară este antrenată în acțiuni ostile împotriva românilor din vestul Transilvaniei, incitată fiind și de structuri bolșevice (cum era „Comisia Dirigentă Vremelnică a Consiliului Muncitorilor din Comitatul Bihor”, cu sediul la Oradea), dar - sau mai ales - de atitudinea și acțiunile întreprinse de oficialitățile de la Budapesta. Periculozitatea acestor acțiuni era relevată de Al. Vaida-Voievod, ministrul Transilvaniei în guvernul României întregite, care declara la 30 martie 1919 ziarului parizian „Le Matin”: „Contele Karoly (Mihali), face de trei luni bolșevism de șantaj, creând în capitala maghiară în focar de

propagandă gras subvenționat” care „era în contact cu bolșevici ruși”. Legătura dintre „Moscova și Budapesta era perfectă încă de acum trei luni” - comunica demnitarul român publicației franceze, precizând că legăturile se promovau „sub ochii autorităților militare aliate...”.

La finalul declarației sale ministrul atenționa guvernul de la București asupra creerii unei situații periculoase pentru statul român întregit, dar și pentru stabilitatea Europei centrale și răsăritene: „Deși faptul pare de necrezut, e totuși riguros adevărat, Karoly nu face astăzi decât să sancționeze pe față o situație de fapt. Tripla alianță bolșevistă ruso-ucraino-maghiară își propusese să cucerească ultimul Centru al Antantei în Orient (subl.ns - n.n.). Va izbuti? Totul depinde de guvernele Antantei, deoarece nu e nevoie de prea mare efort pentru a zădărnici aceste planuri”³.

Al. Vaida - Voievod dezvăluia astfel opiniei publice internaționale convergența de interese dintre Ungaria, Rusia și Ucraina în torpilarea lucrărilor Conferinței de la Paris și în anihilarea hotărârilor acesteia cu privire la noile frontiere cu statele succesoare fostelor monarhii multietnice Austro-Ungaria și Rusia țaristă. Se deschidea o cutie a Pandorei care timp de câțiva ani (1919-1925) va perturba raporturile internaționale din Europa și vecinătatea imediată, fiind o sursă de tensiuni și instabilitate ce afectează statornicia climatului de pace postbelic.

Ungurii sunt atrași de Sovietele rusești și ucrainene în cursa de intimidare a României prin presiunile și provocările la granițele sale pentru a compromite menținerea Basarabiei în componența sa și forțarea cedării ei Rusiei prin amenințări și șantaj și, în același timp, a da speranțe iredentiștilor maghiari că astfel de acțiuni subversive sunt în consens cu așteptările lor.

Români trăitori în Transilvania care își exprimaseră la 1 decembrie 1918 voința de unire cu Regatul Român, terorizați de bande înarmate maghiare, solicită guvernului român trimiterea de trupe pentru asigurarea protecției lor. Solicitarea apărea și pe fundalul pătrunderii trupelor bolșevice ungare dincolo de linia de demarcație. Începea, astfel, o nouă fază a conflictului româno-maghiar în condițiile în care la Paris delegația română se confruntă cu politica de tărgănare și ezitări a Consiliului Suprem.

Riposta trupelor române care pătrund în Ardeal imediat după atacul formațiunilor înarmate ale ungarilor este fermă. La 18 aprilie 1919 prima fază a ofensei ordonate de Comandamentul trupelor române din Transilvania se încheie. Urmează faza a doua a ofensivei care se finalizează la 30 aprilie, când Armata regală română atinge aliniamentul Tisei. Guvernul bolșevic maghiar solicită pace și declară că sunt recunoscute aspirațiile teritoriale ale românilor.

Ostilitățile declanșate împotriva României în chiar timpul desfășurării lucrărilor Conferinței de Pace de la Paris se coroborează cu acțiuni diversioniste și propagandistice în Transilvania, Banat și Vechiul Regat, la care sunt antrenați inclusiv reprezentanți ai clasei nobiliare maghiare. Aceste din urmă demersuri continuă și se intensifică după ce ungurii sunt respinși dincolo de Tisa, situație ce permite trupelor române să înainteze spre Budapesta și s-o ocupe la 3-4 august 1919.

Forcingul românilor neliniștește pe Lenin care investise încredere și avea mari așteptări de la liderul bolșevic ungar Béla Kun. El vine în sprijinul acestuia în două rânduri prin ultimatumuri adresate României la 1 mai 1919 de către comisarii poporului de Externe ai republicilor sovietice Rusă și Ucraineană⁴ și, două săptămâni mai târziu, prin telegrama expedită personal lui Béla Kun, la 13 mai, prin care îl încunoștiința că „trupele ucrainene au învins pe români și au trecut Nistrul”⁵. Evident, liderul rus urmărea ridicarea moralului lui Béla Kun și bolșevicilor unguri. Ciudat însă, încurajarea era oarecum taridivă. Bolșevicii unguri erau deja înfrânți. Armata României Mari ocupase și administra Budapesta și o parte a Ungariei din vecinătatea ținuturilor românești, situație care durează până în martie 1920, când se retrage.

(va urma)

1. C. Xeni, Take Ionescu, 1858-1922, ediția a III-a, Universul, (1933), p.264.
2. Peter Janos, Învățămintele în trei rânduri de tratative de pace, din perspectiva a șase decenii, în „Vilagoság” (1980), apud: „Documentar cuprinzând unele probleme de importanță majoră ale istoriei patriei noastre prezentate tendențios de istoriografia străină”, partea a II-a, Academia de Științe Sociale și Politice, (București), 1980, p.261
3. „Renașterea română”, an I, nr.59 din 17/30 martie 1919.
4. Ideologie și structuri comuniste în România, vol.II (9 decembrie 1918-31 decembrie 1919), Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 1997, p.264.
5. Ibidem, p.273.

„POVESTIRI DESPRE BUNICI” - UN ȘIRAG DE PIETRE RARE

Mihai SPORIȘ

Am primit de departe... carte. Gânduri înaripate, dinspre amazoane înstrăinate, pornite spre soare răsare, la baștini cu rădăcini răbdătoare. Se făcuse a toamnă, când maternitatea Doamnă, în coconii ei toți, înfloriri de nepoți, culese... pe-alese poamele coapte și ni le dăruie pe toate... Mulțumiri!

Cartea „Povestiri despre Bunici”, apărută la Editura MAGIC PRINT, Onești, 2020 (vol.II) am primit-o pe calea aerului (par avion!) și am citit-o, începând cu 1. Octombrie. Să fie o rostuită potrivire a celor prielnice? Sub acoperământul Maicii Domnului, sub cerul ivirii mele pe lume la Robești, Maria Brâncoveanu...Doamna (asociația!), șefa amazoanelor, ca o legiune de creștinism ortodox latin, mă găsea trudind pentru cercul informal: România-Grădina Maicii Domnului, tocmai la buletinul anual al cercului! Mi-am spus instantaneu: iată câți noi membrii s-au prins în hora noastră/cerc, să mărturisească țara rotundă, declarând toată dragostea lor pentru duhul rădăcinilor și arătându-și prin chipurile lor frumoase eugenia celor plecați la sânul mamei eterne.

Cum aceste rânduri vor intra și în amintita dare de seamă (acesta este rostul... *buletinului!*) vom consemna pomelnicul tuturor nepoților autori, care prin mărturiile lor - frumoase, inspirate și semnificative titluri! - slujesc și misiunea cercului nostru informal. Majoritatea gândurilor sunt respirația anului 2020 (excepțiile fiind, doar două reluări fericite!). Înainte de a mulțumi fiecărui autor de povestire, în parte, trebuie să dăm... cezarului ce este al lui. Fără inspirația- misiune încredințată de ... Sus!- a părintelui Ioan Dură (nu întâmplător constatat de nepotul său, Ștefan Dură, pe la 13 ani, prin 2003, ca dar al bunicii sale (*Car tu as mis au monde trois porteur de croix...*)), unul dintre cei trei *Crai de la Răsărit* (o spunem cu altă ocazie!), ierarhul Parohiei Ortodoxe Române „Sfântul Grigorie Teologul” din Schiedam-Țările de Jos, cel ce alături de preoteasa sa Christina Dură au pus bazele Asociației „Doamna Maria Brâncoveanu” și au gândit proiectele misiunii acesteia. Cartea primită este un argument adăugat (este vol.II, continuare a celui ivit în 2019!) inițiativei legislative, promovată de *Asociație*, privind introducerea în calendarul sărbătorilor naționale ale românilor a „Zilei Bunicilor”.

Șiragul de pietre rare, al Povestirilor, gânduri trimise de pomenire celor plecați, spre toate plaiurile românești, cu baștini precizate: Cluj/Jucu de Sus; Ploiești; Tulcea/Horia, Florești; București; Vâlcea/Fedeleșoiu; Basarabia/Taracalia; Botoșani/Tomești-George Coșbuc, Băbicieni, Iacobeni, Drislea; Banat-Caraș-Severin/ Clocucica și Cernăuți cu refugiarea în Banat; Vrancea/Obilești, Focșani; Neamț/Pângărați, Tarcău, Galați; Vâlcea/Ocnița, Dolhești, Ploiești; Călărași/Borcea, Olt/Cilieni, Corabia; Prahova/Slănic, Poiana, Păulești ; Iași/Rebricea, Glodeni, Ploiești; Bihor/Drăgești, Nuceț, Oradea; Ardealul de nord- București, Rm. Vâlcea; Prahova/Ploiești, Seciu, Scăieni, Zamfira; Dâmbovița/Potlogi; Alba/Mușca, Lupșa, Cistei de Târnave; Gorj/Telești; Botoșani/Gorbănești, Soroceni; Basarabia-Raionul Călărași/Rădeni, Dere-neu; Dâmbovița/Răzvad, București, Târgoviște; Suceava/Giurghești-, are în spate trăirea specială, emoționantă, ca un îndemn la veșnică pomenire. Mulțumim aici celor ce ne-au șlefuit, după priceperea lor, cu toată dragostea „bijuteriile” acestea, după cum le constata și tehnoredactorul acestei cărți frumoase: Magdalena van Rooijen. Adăugăm, tot spre pomenirea faptei, pe cei ce ne-au dat, adevărate acatiste, celor ce le-au fost bunici, strigându-le numele lor și al gândului lor pus în slove:

Cristina Maria Chiorean/*Amintiri despre bunicul David*; Elena De Chira/*Macaturile bunicii*; Romeo Dragnea/*Bunicii mei*; Ștefan Dură/*Ma Grande-mere*; Ecaterina Golea/*Bunica Ana*; Finica Genoveva Harbuz/*Amintiri dragi răscolite, reasezate și netezite*; Cristina Marcu/*Ne au transmis dragoste și credință*; Ștefana Marinescu/*Buna mea...*; Anca Manoliu-Dabija/*Despre bunicii mei: Constantin și Chiriachița Turcan*; Radu Manoliu/*Gânduri în amintirea bunicii mele*; Ana Ioana Mațenco/*Bunicului meu drag Nicolae*; Anamaria Pavel/*Vacanța mare. Copilărie cu miros de tei*; Cristina Gabriela Pavel/*Priveghe la odoarele din casa sufletului-bunicii*; Andra Ioana Petrescu/*Bunica mea, Marie-Jeanne Petrescu*; Ramona-Florina Popa/*Gânduri despre bunicii mei*; Victor Popa/*Paraschiva și Augustin Popa*; Sarmiza Ileana Popescu/*În memoria bunicii mele*; Patricia Radu/*Bunicii mei*; Dana Rem/*Moșu Laie*; Daria Sophie Rem/*Cine nu are bunic, să își cumpere...*; Ioana Magdalena van Rooijen-Cojan/*Bunicii ne cuprind inimile pentru totdeauna*; Mirela Loredan Stan/*Bunica sufletului meu...*; Vitalie Stăvilă/*Bunicii mei, Grigore și Maria Stăvilă*; Sara-Nectaria

Stoicescu/*Bunicul meu minunat*; Costel Vizitiu/*Nimeni și nimic nu durează o veșnicie...*

După citirea, recitirea și răscitirea povestirilor, rând cu rând, imagine cu imagine și apoi... printre, să surprindem liantul întregului, am revenit la inspiratul „cuvânt înainte”, conform unui obicei, al citirii, întotdeauna după, spre dumerire și verificare, asupra intenției făptuitorului de... carte. Subscriem aici la cele consemnate de doamna preoteasă Christina Dură, care atenționează asupra conținutului și rezumă, pentru orice cititor, cele semnificative. Lucrarea nefiind ceea ce pare, la citirea doar a titlului, cuvântul de îndrumare poate să atragă atenția și celor ce se dedică unei cercetări specializate, dincolo de o aparentă lectură facilă de... gura sobei... Cităm, confirmând recomandările prefațatoarei, tocmai pentru a scoate în evidență valoarea unei sinteze: „Prezentul volum conține (...) un evantai de caractere și destine. Este o culegere de istorisiri a vieții acelor români care au lucrat tainic și s-au jertfit pe altarul patriei, credinței, familiei, culturii, democrației..., fără altă răsplătă decât bucuria de a-și îndeplini datoria față de Dumnezeu și semenii”. Adăugăm îndemnul: „de fapt povestirile acestora (autorilor de povestiri... s.n!) sunt niște documente prețioase și importante care merită nu doar citite ci și studiate!” Da, prefața ne atrage atenția asupra multelor planuri, în care putem situa mesajele diverse, ca o simfonie cu multe instrumente: istoric, cultural, religios, social, etnografic, cărora le mai putem adăuga perspectivele trăirii globale, din ce în ce mai cuprinzătoare și în căutarea unui liant (dincolo de instrumentele tehnologiilor moderne ale apropiierii!) să țină sub marele acoperământ al maternității duhurile nemuritoare, în lucrarea lor, în folosul tuturor generațiilor ivite, în această diversitate explozivă.

Prima impresie ne-a reținut pe o fișă cuvintele ce urmează.

O carte smerită, prin titlu și prezentare grafică, scrisă de *micii prinți-nepoții*, amintindu-și de bunicii lor, ca să fie de dar oamenilor mari! Da, o carte-document, cu multe mărturisiri, ca o spovedanie ale celor ascunse o vreme de potrivnici, ivită dintr-un imbold înțelept, să fie de învățătură celor ce au nevoie de duhul adevărului, ce nu poate, și nu trebuie ascuns! Nu din întâmplare a apărut Asociația *Doamna Maria Brâncoveanu* cum, mai înainte, nici Parohia Ortodoxă Română din Țările de Jos (cu enoriași venind spre asociație din: Olanda, Belgia, Luxembourg), păstorită de eruditul preot (în egală măsură spirit științific!) Ioan Dură. Superb numele asociației pe meleagurile unde „bisericele” cele mari își spun Notre Dame! Apoi în numele mării făptuitoare (spațiului protestant al ... faptei!), în străbuna noastră BRÂNCA, avem matrice de sfinți martiri Brâncoveni, cu o Maică Maria să patroneze maternitatea tuturor feciorilor înnoitoare, dar și arta risipită în modernitatea lumii, prin Meșterul cel mare: Brâncuși, și el risipire românească de duh, pentru omenirea oamenilor, cu toți fiii Lui Dumnezeu! Cartea se naște să susțină inițiativa instituirii, ca sărbătoare națională, a Zilei Bunicilor (firească întregire a sărbătorilor troitei, dedicată generațiilor, aflate simultan în scenă- vezi Ziua Copilului, Ziua Femeii...!), proiect anticipat prin evenimentele organizate în parohia aceasta de departe a unor evenimente-sărbători locale dedicate bunicii lor.

Cartea nu este ceea ce pare a fi la o privire superficială, ori poate la citirea câtorva povestiri. Ea are și mesajul, foarte puternic și bine țintit, al întregului, inclusiv printre rânduri și în șiragul de nestemate: povestiri adunate despre rădăcinile din întinsul vetrei românești. Este o simfonie a tuturor instrumentelor, cântând, deși cu sonoritate proprie, în bătaia de inimă și știința dirijorului. O structură armonizată, cu planurile simultane completându-se fericit, ne deconspiră rigoarea științifică și harul inițiatului care știe să pună, sinergic planurile – într-o lege a iubirii incontestabilă!- atât de diferite și totuși complementare! Aparența diversității caleidoscopice, se risipește la o așezare mai îndelungă lângă text și lângă albumul, cu chipurile unor oameni care au trecut prin fața clipei fotografului, pe durata veacului... Gusturile diverse își găsesc răspunsurile la ceea ce le preocupă. Pedagogia, aici vorbind despre spațiul formativ al „instituției” familiei își poate lua zestrea unei experiențe de viață verificate. Istoria, acolo unde veacul

povestit aduce atâtea dovezi despre evenimentele incomplet deslușite, își poate rescrie adevărul, uneori producând erata la ceea ce, impus fiind, nu se putea spune. Tradiția meșteșugurilor vechi – puse în umbră de mai utilitatea modernității!- își poate recupera cele uitate, de când cu prea pacea războaielor de țesut, abolirea abruptă a lucrului manual (în folosul mai eficientelor tehnologiilor!). Sociologia, pledând pentru mai apropierea omului de om și de mediul cuminecat cu natura, al satului, locul unui

rai al copilăriei răzbate din sentințe involuntare, dar pline de substanță. Cartea exprimă și atitudinea celor dumiriți, privind mersul vremii cu dese schimbări de macaz pe scena geopoliticii, într-un veac zbuciumat. Povestirile despre războaiele fierbinți și a celor reci, recuperate din zbuciumul trăirii bunicii lor, aduc sentințele, învățături de minte, să nu fie uitate. Este gri peisajul adevărului politic și cu mentalul contaminat, aflat inertial încă pe scena de acasă, dar cu limpezimea decantării de departe de (a)casă- acel epicentru cu tulburări, încă fumegând izul minciunii (vezi marii... „revoluționari” constatați- precum Ion Iliescu; amănările clarificărilor în justiție ale unor evenimente, de acum peste trei decenii; marea hemoragie a românilor spre alte făgăduințe etc.). Iată cum limpezimea nepoților, privind cu ochii netulburăți de cețurile remanente, pot restitui cele tănuite cu sfială și dragoste, tuturor

celor ce trebuie să afle adevărul trăit de bunici, fără cenzura pretorienilor roșii, încă mișunând spațiul mioritic.

Abordarea stilistică marchează per-soana care se confesează, relevând apar-tenența la o tradiție de familie. Așezarea într-un arbore genealogic, cu ascendenta într-o anume elită, se vedește în densitatea și rafinamentul informațiilor, dar și în exactitatea sentințelor. Adevărate studii monografice cu aparat critic inclus ne încre-dințează asupra caracterului științific, dar ne și emoționează prin forța de expresie. Reportaje, cu material grafic asociat, ne poartă pe Volga, către cimitirele eroilor celui de-al II-lea măcel mondial. Cultura generală a autorilor, impregnată de marii clasici români, de scriptura creștină, asociată simțirii plenare, ne fac posibile și momentele de desfătare estetică. Am reținut câteva sentințe/concluzii speciale, în contextul tematic... de Acatist, pentru pomenirea celor ce nu mai sunt, dar trăiesc încă în firea noastră: „Oare ce gândea bunica când țesea? Cred că în timp ce țesea își țesea gândurile și își descărcă sufletul în ele” (p.10); „Pe scurt bunicul, mare meșter, mare Om care s-a priceput la toate” (p.14); „Ei au fost (cei patru bunici...s.n) și continuă să fie rădăcinile familiei noastre, rădăcini puternice ca de stejar, care dăinuie peste ani, dând putere tulpinei și mai departe coroanei” (p.21); „Bunica a fost cea care se ruga pentru noi toți. Până la ultima suflare a fost persoana dragă care m-a format ca om al Lui Dumnezeu” (p.27);

„Mă bucur că a rânduit Dumnezeu să-i purtăm pe bunici în ființa noastră” (p.40); „Cert este că nu sunt la înălțimea bunicii mele dar știu măcar ce urcuș mai am de făcut, căci aceasta este scara care duce la cer, făcută din credința și dragostea, așa cum mi-au fost arătate” (80); „De la Bunica am învățat că nimic nu este prea greu și că totul este cu putință acolo unde există dorința și ajutorul Domnului” (85); „O mamă eroină am putea spune (despre bunica...s.n), dacă ne raportăm la realitatea pe care o trăim în zilele noastre” (89); „Noi suntem pentru că ei au fost. Seva noastră de credință și moralitate” (94); „...ea (bunica...s.n) mi-a deschis mintea să apreciez frumusețea și bogăția culturală a lumii” (106); „Bunicii mei nu mai sunt (...) sper ca de dragul lor să mă întorc cândva în țară” (p.121); „Bunicii mei au supraviețuit celor două războaie mondiale, schimbării regimurilor politice de la monarhie la comunism. Tragedii și bucurii...” (p.126).

Dincolo de constatările de mai sus cartea m-a transpus în realitatea cotidiană cu o diasporă numeroasă și cu un accentuat dor de casă. Mi-a relevat trăirea acestei stări, ca un arc tensionat de distanțarea generațiilor compatibile afectiv: nepoții și bunicii. Aievea este această tensiune în cartea publicată! Aievea! Iată un cuvânt care sonorizează, dă vederii, ceea ce ochii minții scot din adâncuri: trăirea – tezurizată inefabil în inimi și în străfundurile iraționale, unde chipul Lui Dumnezeu nu poate fi văzut.

(Continuare în pag. 6)

LA MOARTEA UNUI DASCĂL

8 octombrie 2020 orele 11.00. Este înmormântarea învățătorului Haralambie Romanescu la Cimitirul „Sf. Ioan” Rm. Vâlcea. A murit un om, dar un om cu „O” mare. Învățămintul vâlcean a pierdut un mare pedagog, un mare învățător. S-a născut la sat, a crescut în sat. Totul, i-a fost aproape de inimă: codrul, câmpia, părul, animalele pădurii, frumusețea plantelor, oamenii, dar mai ales copiii. A fost unul dintre cei mai buni învățători ai școlii vâlceane. Deși am rostit un necrolog în fața tuturor celor prezenți la slujba de înmormântare (preoți, membri de familie, cunoscuți, prieteni, colegi, foști elevi, etc), inima îmi spune că multe lucruri ar mai trebui spuse despre cel care a fost Învățătorul Romanescu. Peste o lună, la 12 noiembrie urma să împlinească 91 de ani.

Andre Malraux spunea că: „Un om este suma faptelor sale, a celor ce a făcut și celor ce poate să facă, nimic altceva”! Vă mărturisesc că rar mi-a fost dat să întâlnesc o persoană ca domnul Învățător plină de vitalitate, încărcată cu energie constructivă și înzestrată cu o înaltă conștiință profesională.

O viață întreagă, a fost și a rămas intransigent, a găsit întotdeauna să mai facă ceva, neuitând să-i atragă în activitățile sale și pe cei din jur.

Munca lui a fost un apostolat. A manifestat spirit de observație, tact și măsură în felul cum trebuia să te porți - sau mai bine zis comporti — în mijlocul celor cu care trăiai. A făcut tot ce i-a stat în putință pentru dezvoltarea sentimentului de patriotism, pentru răspândirea în mințile tuturor a ideilor de bine, adevăr, dreptate, libertate, omenie, credință ș.a.m.d.

La vârsta senectuții, domnul învățător a contrazis prejudecata, că oamenii odată cu ieșirea la pensie își rezervă o perioadă ce o dedică familiei, călătoriilor, sănătății, nepoților etc. construindu-și clipe de tihnă și bucurie. Domnul învățător ne-a aratat că poți să fii în mijlocul familiei, tratându-i pe membrii acesteia cu multă dragoste, să fii un bun soț, tată și bunic, dar că poți să te odihnești, muncind, pentru că dumnealui considera că nu obosești, când prin muncă duci mai departe ceea ce ai început și faci ceea ce îți place. A reușit să le facă pe toate acestea, datorită educației și autoeducației permanente.

S-a născut la 12 noiembrie 1929 în cătunul Tomești, comuna Roșiile, județul Vâlcea, fiind fiul lui Ilie și Ioana Romanescu, țărani agricultori. A urmat cursurile școlii primare (primele 7 clase) în comuna natală, apoi încă trei clase la Școala Normală din Craiova, un an la Gimnaziul din comuna Zătreni și patru ani la Liceul Pedagogic Rm. Vâlcea în perioada 1948-1952.

A fost repartizat ca învățător la Școala Primară Drăgănești – Racovița, raion Lovișteea. A făcut un curs de directori la București, cu toți directorii de școli din regiunea Olteniei.

În 1954 a fost numit director al Școlii Gimnaziale de 7 clase Călinești, oraș Brezoi. iar în perioada 1961-1990 a îndeplinit

funcția de director al Școlii Primare cu clasele I-IV, sat Buda – Ocnele Mari, județul Vâlcea. La 14 iunie 1979, Ministerului Educației și Învățămintului din România îi acordă medalia de „ÎNVĂȚĂTOR DE FRUNTE”. În anul 1984 susține examenul pentru gradul I de învățător.

În anul 1990 după 40 ani de activitate în învățământ, solicită ieșirea la pensie. S-a căsătorit cu Elena, o doamnă ajunsă și dânsa la o varstă respectabilă-88 ani. A avut o fată Doina, care a decedat la o varstă adolescentină iar cealaltă, Julieta, a absolvit Conservatorul de muzică București clasa violă, a fost un timp profesoară de muzică la Școala de muzică din Focșani, apoi a plecat în Germania. Este căsătorită cu un violonist român, Ionel Crăciunescu și stabilită în Germania. În prezent este profesoară la o școală de muzică din München. Are un băiat masterand la Facultatea Finanțe –Bănci, München- Germania.

În cei peste 40 de ani de activitate pedagogică, Domnul învățător Romanescu a reprezentat un exemplu atât pentru toți învățătorii activi dar și pentru învățătorii pensionari, pentru cercetătorii mai tineri pe linia folclorului popular dar și pentru cei care se pregătesc să iasă la pensie. Spunea deseori: „Am învățat din fântâna pură a demnității și onestității dascălilor mei”.

Ne-a demonstrat că pasiunea pentru cultură, nu încetează odată cu ieșirea la pensie. În 2013 devine membru fondator al „Clubului Roșiienilor” din comuna Roșiile –Vâlcea și un colaborator permanent la editarea Foii volante „Comuna mea Roșiile”, nr.2,3,4 și 5. Scrie poezii de factură populară și eseuri cu o profundă tentă socială.

Domnia sa a fost și a rămas un militant al apărării valorilor naționale. Era un patriot. Credea cu înverșunare că națiunea română nu și-a încetat misiunea istorică, drept pentru care făcea tot posibilul, prin intervențiile sale, să țină trează conștiința națională a românilor. La hramul de vară (Sf Treime) și de iarnă (Sf. Spiridon) al Bisericii parohiale Buda, îl vedeai cum se bucură că poate participa la o discuție cu invitații preotului paroh. Era un apolitic. Nu înțelegea cum educația în școli, azi este tot mai deficitară, nu mai formează caractere, copiii sunt bulversați de o programă școlară care aproape că nu-i ajută cu nimic.

A format generații întregi de tineri. Se mândrea cu Elena Diaconescu, profesoară de limba română-latină, timp de 21 ani la liceul Pedagogic Rm. Vâlcea, Adina Negescu, absolventă a Univ. București, Departamentul „Științe inginerești”, cu două doctorate la Bologna și Lyon, angajată a unui institut de profil din Franța, fiica ing Popescu-cercetător chimist la Institutul Național

de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice al Olchim Rm. Vâlcea, Valentin Răgușitu, maestru concertist la Filarmonica din Chicago, Daniel Răgușitu, pictor, cu expoziții de pictură în Paris și New-York, Monica Răgușitu, profesoară de pian Rm. Vâlcea, laborant-chimiști, sculer-matrițer, confecționar încălțăminte, sudor, contabil etc.

Era un om polivalent. Cunoștea denumirea în latină a sute de plante medicinale. A tipărit în 2019 o carte intitulată „Plantele medicinale. Medicamente ale secolului XXI”, pentru că spunea învățătorul Romanescu: «...am colectat și am folosit aceste plante de-a lungul vieții iar aceste „rețete” le-am scris cu „migală” și cu „trudă” timp de 20 ani ». Orice lucru îl întrebați îi răspundea imediat. Păstra ca pe niște sfinte odoare, caietele tematice de istorie și geografie cu însemnări din perioada când a fost la catedră, în afara celor cu poezii.

Împreună cu prof. Dragoș Marinou de la BJAI Vâlcea, secția carte străină, i-am tipărit în anul 2019, două cărți de poezii: „Poezii din grădina mea” și „Poezii populare”, însumând aproape 200 poezii cu teme folclorice și sociale, cărți pe care le-am lansat în orașul Ocnele-Mari, la Casa de cultură „Mircea Demetriade”. În anul 2020, pe 18 martie a primit din partea Primăriei Ocnele-Mari „Diploma de Excelență” pentru întreaga sa activitate.

Nu am fost singurul căruia i-am purtat un respect deosebit. Mi-au fost alături la cele două lansări de carte organizate la Ocnele Mari, foști elevi, cunoștiințe, colegi de breaslă, rude, prieteni.

Deși în anii anteriori decedului afișa „o sănătate de fier”, în realitate era un suferind. Făcuse, după cum îmi mărturisea 4 operații reușite, dar în 2020 o boală dureroasă „insuficiența cardiacă”, avea să-i pună capac. A sfidat iată timpul (ajuns la vârsta de 91 ani) dar nu și boala. A fost un „luptător” toată viața. Și la Călinești când a construit o școală nouă, dar mai ales în satul Buda-Vâlcea unde cu concursul locuitorilor satului a ridicat o frumoasă școală, a reparat drumul și a introdus curent electric în sat. A murit cu amărăciunea în suflet că după 1990, Primăria orașului Ocnele-Mari, nu a găsit nici o modalitate de a folosi spațiul școlii în alte scopuri și a lăsat timp de 25 ani să se degradeze.

Era un om credincios și un bun practicant. Respecta valorile creștine pe care le promova ori de câte ori avea ocazia.

Am pierdut un om, un „sfătuitor” deosebit, un învățător cum n-o să mai fie!

A consemnat,
Col. (rtg) **Mihai POPA**

STATORNICIA SATULUI ROMÂNESC

(Urmare din pag. 3)

Întreaga așezare și rânduială se așezau în jurul Bisericii și de fapt, într-un înțeles mai adânc, satul era chiar Biserica, totalitatea poporului rugător. Din această realitate primă decurgeau toate celelalte: sentimental familiei, grija de copii și de buna lor creștere, solidaritatea comunitară. Nu este deci de loc surprinzător că aceste trăiri spirituale s-au exprimat în afară în frumusețea portului și a spuselor. Satul românesc una ideal, „eleganța cu demnitatea și demnitatea cu modestia”. Într-o asemenea organizare conducătorii sau, mai exact, frunțașii, se impuneau firesc. Ei erau aceia care dovedeau mai mare pricepere, erau aceia pe care, într-un chip deodată exact și emoționant, documentele îi numeau, „oameni buni și bătrâni”. Desigur ar fi greșit și naiv să ne imaginăm că în toate satele și în toată vremea lucrurile s-au dezvoltat numai bine și în chip ideal. Ceeace este important este faptul că satul oferea cadrul care făcea cu putință ca lucrurile să se poată dezvolta în bine. Comunitatea se putea dezvolta în bine în întregul ei și în același timp persoana nu era în nimic diminuată, dimpotrivă era promovată și stimată.

În comunitatea sătească omul harnic și răzbătător a fost întotdeauna stimat dar numai atunci când el era deopotrivă cu milă și înțelegere pentru semenii sai. Satul românesc a fost și a rămas un strălucit exemplu de organizare omenească și grupare în uniuni geografice bine delimitate și în care mai toți oamenii erau rudeni

de sânge sau spirituale (nași, cumetrii), au alcătuit „țările românești; din Bucovina și până în Almaj.

„Țările” românești au fost și rămas matricea arhetipală a „românismului” și garanția per-petuării modelului existențial românesc; a înțe-legerii românești a diferenței dintre bine și rău. Satele românești au fost sub permanent atac, economic, social, cultural. În chip miraculos ele au supraviețuit și modul în care au știut să se adapteze condițiilor fiecărei epoci și să își păstreze identitatea și caracterul este semnul sigur al vitalității lor. În momentul de față, în vremea „globalismului” (care caută să înlocuiască „persoana” cu individul, cu numărul socio-economic), satele românești se afla sub un dublu atac, din afara și din interior.

Din afară, sunt presiunile financiare, taxarea excesivă, „modele” culturale degradante, ten-țațiile penibile. Din interior, are loc acțiunea mișelească a unor „cozi de topor”, indivizi care sunt gata să abandoneze și să neguțătorească ființa satului; prin operațiuni dubioase, prin „concesionari” și așa mai departe. Momentul istoric este greu dar nu imposibil. Sunt foarte mulți cei care înțeleg că viața în comunitate sătească este, din punct de vedere calitativ, cu mult superioară înregimentării urbane.

Vremea satului nu apune, ea răsare într-o nouă lumină. Mersul istoriei se schimbă. În ciuda triumfalismului lozincar, „globalismul” se dovedește falimentar moral.

Satele românești vor ieși biruitoare și vor fi în ființă atunci, când Cel care sta deasupra vieții și morții, va hotărâ să venture ca pleava stăpânirea vremelnice și, din nou dovedind, că „apa trece și pietrele rămân”.

„POVESTIRI DESPRE BUNICI” - UN ȘIRAG DE PIETRE RARE

(Urmare din pag. 5)

Mare trebuie să fie această taină prin care înfloririle copilăriei să cuprindă în corolă: seninul fior, calm, blând, mulțumit, gata de scuturarea poamelor grele ce își așteaptă culesul. O stare, ca un studiu de caz, își cere cronica, acel *scripta manent!* Trecerea aceasta la o nouă modalitate a trăirii cultural-spirituale românești, pe spațiul planetar, cu un exod dincolo de fruntarii, unic în istoria neamului, își cerea documentul neuitării și iată!, o *asociație* responsabilă își asumă, după puterea ei, o sarcină nobilă. Constat că această carte-document poate avea răspunsuri, la mai multe întrebări:- Depărtarea, care amplifică dorul, potențează tensiunea creației!- Țara mamă (România/ Grădina a Maicii Domnului!) își poartă la distanță, specificul local/ regional, dar și referențialul culturii naționale cultivate, care este numitor comun inconfundabil (Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, L. Blaga, M. Eliade, M. Preda, etc. devin referințe comune!). Între bunic și nepot ștafeta/poves-tirea atestă continuitatea, chiar în condiții neprielnice și uneori împotriva... *gărzilor pretoriene*, care țin la distanță *diaspora*, de patria mamă. O bază de date, informații, acreditată CNCIS este o sursă la dispoziție pentru cercetări, aprofundări, reactualizări ulterioare - pentru identificarea procesului acestuia complex- prezervarea identităților specifice!- în marea frământare globală.

Mulțumim celor ce ne-au dăruit cartea și felicităm toți autorii/ colaboratorii, pentru darul lor minunat și de mare utilitate publică!

14. Oct.2020

ISTORII LITERARE DIN UNGHIURI COMPLEMENTARE

O scurtă analiză a volumului „Istoria Politică a Literaturii Române Postbelice” a lui Petre Anghel

Daniel IONIȚĂ

Comparat cu monumentalul volum Istoria Literaturii Române 1940-2000 (Mașina de Scris, 2005) a lui Alex Ștefănescu, volumul Istoria politică a literaturii române postbelice (RAO, 2015) nu se vrea nici pe departe atât de amplu. Ambele volume își propun să răspundă la dificila întrebare „Ce s-a petrecut cu literatura română în vremea comunismului?”

Dar pentru că abordează literatura română din cu totul alt unghi decât cel abordat de faimosul critic și istoric literar - volumul a regretatului Petre Anghel este totuși de referință pentru cititorul interesat în detalii (fie ele mișcătoare, savuros-picante, sau nefaste) despre ce s-a petrecut în culisele și pe coridoarele tenebroase ale luărilor de decizie cu privire la literatură, volume, scriitori, edituri, pe vremea dictaturii comuniste. Deasemenea despre beneficiarii și victimele, multe necunoscute publicului - ale acesteia. Petre Anghel contextualizează bine multe dintre aceste evenimente - într-o proză curgătoare, antrenantă, tipică temperamentului său oltenesc (concețean fiind cu Nea Mărin din Băilești), dar bine conturată colorată de specializarea sa academică în comunicare. În plus, informațiile din volum sunt nuanțate fascinant de prietenia strânsă a autorului cu figuri precum Marin Preda și Mircea Ciobanu.

Dacă Alex Ștefănescu se ocupă eminent de partea literară și face referințele necesare și pertinente la politic doar în măsura în care acesta a afectat opera unui scriitor (efectul politicului asupra operei literare, dacă vreți), Petre Anghel subliniază în mod special influența politică, și implicarea politică (mai mult, mai puțin, sau în rare cazuri de loc) a scriitorilor, editurilor, apoi intersectarea acestora cu politicienii vremii cu Securitatea - elemente care se încrucișează într-un dans de multe ori diabolic, uneori ilar, rareori benefic. Acestea și-au lăsat de multe ori amprenta în mod direct pe fielele tipărite, ale volumelor aparute, ori modificate înainte de apariție, uneori chiar interzise, moarte din față.

Nu doresc ca cineva să creadă că așa compara aceste volume pe plan literar, fiindcă ele, deși se intersectează în anumite puncte cheie, nu pot fi în competiție. Petre Anghel nu a intenționat în nici un caz să abordeze prea departe câmpul vast și arat adânc, cu atâta succes, de către Alex Ștefănescu. Menționându-le juxtapozițional, doresc doar să contextualizez mai bine opera lui Petre Anghel pentru un eventual

cititor. Cele două volume au premise și abordări diferite, dar mai ales unghuri diferite - deși nu opuse, ci de multe ori complementare. Pe deoparte, cum am spus deja, credincios strategiei lui, Alex Ștefănescu nu rătăcește prea departe de literatură, nu alunecă aiurea înspre culisele de multe ori sordide ale politicului din acea perioadă, ci punctează unde este relevant, cu elocvență-i cunoscută, presiunea sistemului asupra scriitorilor și a operelor lor. De cealaltă parte Petre Anghel alege scriitori pe care-i analizează, cu precădere în măsura în care intervine politicul - prin prisma politicului - aceasta fiind de la

inceput intenția declarată a Istoriei Politice a Literaturii Române Postbelice. Deci fiecare în felul lui rămâne credincios intenției declarate, premizelor de unde au pornit. Spre exemplu Petre Anghel discută despre unii scriitori, poate necunoscuți criticilor și publicului larg (și a fost acuzat de acest lucru de către unii critici mai neatente, sau dogmatici, sau pur și simplu snobi - iar numărul acestora din urmă este legiune). Dar el argumentează, pertinent zic eu, că acești necunoscuți merită o analiză mai atentă - pentru că, susține Petre Anghel, ei ar fi fost la fel de faimoși precum alte nume celebre, dacă nu s-ar fi pomenit (pentru un motiv sau altul) sub tirul necruțat al politicului și instrumentelor de stat opresive de la acea vreme, al agenților acestora - plățiți sau voluntari slugarnici. Aceștia (și sistemul care-i susținea) au tăiat multor scriitori talentați șansa de a fi publicați de editurile respectabile, dar controlate de caracatița aparatului de stat de pe atunci. Astfel, în opinia lui Petre Anghel, mulți scriitori talentați au pierdut șansa de a a-și lăsa amprenta asupra literaturii române, după cum ar fi meritat. Un exemplu care-mi vine în minte, pe care Petre Anghel îl analizează mai în detaliu, este Florin Lăiu (adaug mai jos cu două poeme ale acestuia, drept exemple). Volumul conține mai multe cazuri precum cel al lui Lăiu. În acest context, Petre Anghel face un lucru extraordinar, după opinia mea. Cei ce l-au criticat ar trebui ca mai întâi să citească operele unui Lăiu și ale altora menționați, și abia apoi să apese pe tastele calculatorului ca să-l condamne sau să-l laude pe Petre Anghel. Revenind la cele două volume (Istoria lui Alex Ștefănescu și Istoria lui Petre Anghel) și, cum am spus, făcând abstracție de amloare - citindu-le, este ca și cum ai merge pe aceeași cărare, dar în anotimpuri, sau perioade ale zilei diferite - de aceea lumina aruncă altfel de umbre, subliniind pentru trecător aspecte diferite, dependente de volumul pe care-l ai în mână în momentul respectiv.

FLORIN LĂIU

Târziu sunt

Târziu sunt, zdrobitorul ceas îl aștept,
Samson fără ochi, urnind a destinului roată.
Cu osia veche a lumii înșurubată-mi în piept,
Copil nenăscut, uitat pe o mare secată.
Plângând solitar, lângă stâlpul funestului templu
Al tuturor zeilor lumii, mărunți și atei.
Îi voi strivi sub bolți prăbușite pe toți,
Închinători și dagoni, vai de ei.
Cât despre mine, orice socoteală-ncheiată-i.
Perciunii noi, iată-i!
Nu merit alți ochi, pe-ai mei i-am topit pe-ale lumii
Doar numele Tău mi-a rămas, de-al meu pasă nu mi-i,
Ci eu sub ruine-adăsta-voi primele-ți raze.
Răzbună-mă, Doamne, cu acest vers kamikaze.

Geamănul

voiam să pun eu degetul - nu chiar așa,
voiam de fapt să merg până la capătul promisiunilor
și să Te pot sărbători
Rabbi
ca pe un rege al libertății mele
imperiu de cucută și de buchii
frunzos smochin paragină de stele
geamănul meu cu degetul retras
cu ochiul rușinat Te recunoaște
ca un întors de pe tărâmul Aîn
eu încă am nevoie să mai pipăi
nu doar c-ai fost că ești și că vei fi
ci să mă ospătez furnică beată
de umbra Ta în fiecare zi

(poeme culese din volumul Testament - 400 de ani de poezie românească/400 Years of Romanian Poetry - Daniel Ioniță, Daniel Reynaud, Adriana Paul, Eva Foster - Editura Minerva, 2019)

Australian-Romanian Academy for Culture
Sydney, 26 Iulie 2020

ION MICUȚ

EPIGRAME

Cu menghina de catifea

Pe proști nu vrem să-i izolăm,
Dar știm că a venit momentul,
Că trebuie să-i educăm,
Dar se opune Parlamentul.

Învățământ utopic

Vrem ca din școli, în România,
Să iasă oameni ce gândesc,
Dar guvernării nu doresc
Să mai diminueăm prostia.

Cricul

Femeile mai au un rost,
Că pot, oricât m-ați contrazice,
Ca pe bărbatul cel mai prost,
În ochii lumii să-l ridice.

Candidații-mi sunt amici

Toți candidații mi-au plăcut
Și în cabina de votare,
La toți un bine le-am făcut,
C-am ștampilat pe fiecare.

Suferința izolării

Mă chinuiește pandemia,
Că mi-e amanta la distanță
Și-s obligat de circumstanță,
Să fac amor doar cu soția.

Masochism electoral

Alegătorul nu-nțelege,
Deși e de minciuni sătul,
Pe-aceiași candidați i-alege
Că n-a fost chinuit destul.

Înțelepciunea unei tinere

Pe soț cu grijă l-am ales
Și toți ai mei m-au înțeles,
Că el a fost cu tatăl meu,
Colegi de bancă, la liceu.

Floarea de crin

Nevastă-mea, juram pe zei,
Credeam că-mi este devotată,
Dar am surprins-o dezbrăcată
În dormitor, cu șefa ei.

Pandemia rimează cu nebunia

Trăim ciudat în pandemie
Și intră lumea-n fandaxie,
Așa și eu în vremea asta,
Mi-e groază să-mi sărut nevasta.

Nenorocirea

Mi-e groază de-un eveniment:
Nu foamea, boala și nici frigul,
Nu mă-nspăimântă nici covidul,
Ca votul pentru parlament.

Soluție binefăcătoare

Ca să nu-i audă gura,
Cu nevasta e certat,
Însă, respectând măsura,
Să se-mpace seara-n pat.

Ignorarea Creației divine

Zidind pe Eva, Dumnezeu
Ne-a dat făptura ideală
Și de-i așa, întreb și eu:
Atunci, de ce nu umblă goală?

Soacra protectoare

Noi locuim cu soacra-n casă
Și-am constatat că e miloasă,
C-atunci când soața m-agresează,
Ea-ntotdeauna mă salvează.

Ne mai iubim în pandemie?!

Atras într-un amor haotic,
Pe vremi făceai antibiotic;
Dar azi, sărută o cochetă
Și-ajungi precis în izoletă!

Sângele verde

Prin munții noștri-un bocet trece,
Ce urcă-n infinit stelar,
Când cade codrul secular,
Sub drujbele austriece.

Eterna răstignire

S-aduci pace și dreptate,
Peste lumea cu păcate,
Revărsând a Ta iubire
Te-ai jertfit prin răstignire.

Țintuit pe lemnul greu
Că te-a plâns și Dumnezeu,
Tu Iisus te-ai dus la moarte
Dar și-acum de chin ai parte.

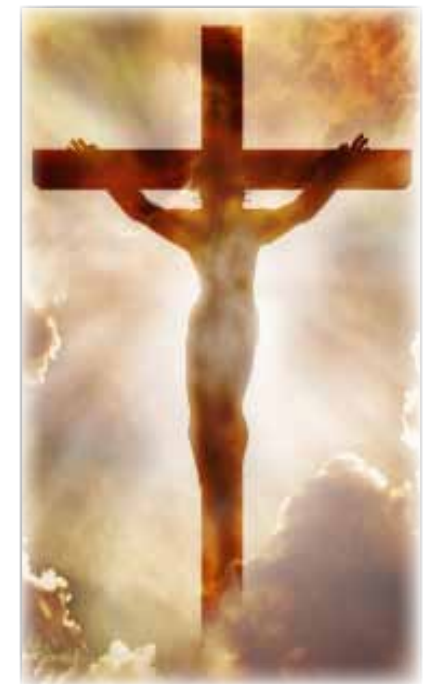
Că în lume-i strâmbătate
Și nu-i pace între state
Și-n al bombelor ecou
Mulți Te răstignesc din nou.

Din averile furate
Să se spele de păcate,
Fac moschei și catedrale,
Sinagogi monumentale,

'Naltă temple și icoane
Cruci pe munți, pe stadioane,
Și apoi vor îndurare
Și-n genunchi îți cer iertare.

Dar o fac cu viclenie
Că n-au pic de omenie
Și pe cruce ești urcat
De acei ce l-ai iertat.

Pe Hristos l-aș întreba:
Cum mai poate îndura?
Cât mai rabdă Dumnezeu?
Că Te răstignim mereu!

GABRIELA BANU: „SINESTEZII”

Petre CICHIRDAN

Editura Betta, 2020, roman, „Sinesteziile”, autor Gabriela Banu, o carte apărută cu sprijinul lui Costin Aurelian Banu - redactor de carte, în tehnoredactarea Melioarei Velicu, graficii Anei Tudor și Alexandrei Petrea, care au realizat copertile. O carte pentru care editura trebuie felicitată nu numai pentru faptul că a reus în circulație un autor de valoare, dar a lansat în spațiul public un exemplar de carte frumos tipărită, un tipar corect și uniform în structura textului, fără sublinieri inutile și de prost gust. Lăudăm și alegerea Moto-ului bacovian în context cu textul: „O pictură parfumată cu vibrații de violet”. În aprecierile sau criticile pe care cititorii trebuie să le facă, subliniem, din strat, că romanul are la sfârșit un capitol cu o „Notă bio-bibliografică” referitoare la autoare și trei mențiuni care se referă la opera literară a Gabrielei Banu, foarte importante, și care vorbește despre calitatea și cantitatea de potențial creator artistic, în speță, literar: „Traduceri din limba portugheză”, „Traduceri din și în limba spaniolă”, „Proză” ...Tabloul ei de prezentare este completat cu „Referințe critice” în care îi reîntâlnim, prin prisma creației literare a Gabrielei Banu, pe: Aureliu Gogi („...un discurs elaborat, intelectualizat”), N.D. Frunțelată („cartea unui autor deștept și talentat), Nicolae Georgescu („Romanul «Cometa de odaie» rezistă prin cugetarea adâncă, prin jocul de cuvinte alert și scriitura artistică”), Eliza Roha („Paleta personajelor este diversă, povestirea «Vârtej», de la mediul rafinat intelectualist la umila comunitate a săracilor și dezmoșteniților norocului”), Radu Voinescu („adevărată perlă a scrișului”), Ana Dobre („inteligibilă ideea permanentei pendulări între lumea cea aievea, reală, și cea aievea, onirică”).

Dar să vedem ce spune cartea, aceasta, pe care noi am primit-o ca dar cu ocazia Forumului Național „Brâncoveniana” ținut la Potlogi în 12 septembrie 2020, iată, în plină pandemie de Covid 19, în subsolul măiastru boltit al Palatului Brâncovenesc, în atmosfera de muzeu de istorie, dar și de poezie creată de George Coandă și invitații săi. Atmosferă de poezie și istorie, savant creată, căci, nu ne așteptam ca la Potlogi să vină atâtea somități ale vieții științifice și artistice, din București, și care să întărească prin prezența lor actul de naștere al Renașterii României moderne - perioada domniei lui Vodă Constantin Brâncoveanu - perioadă în care ființează arta brâncovenească - stilul brâncovenesc - care și-a lăsat puternic amprenta asupra culturii Țării Românești.

...Gabriela Banu ne-a oferit cartea în acest anturaj de elită, carte pe care câteva zile mai târziu aveam s-o citim și s-o declarăm cartea anului în această perioadă teribilă, plină de neazuri, un roman care se pune deopotrivă la inimă, pentru satisfacția sufletească, și la minte, în creier, pentru impactul cu intelectul. Aveam să constatăm că lunile acestea în care purtăm mască ca să nu fim răpuși de nu știm ce boală vor lovi fără cruțare, pe termen foarte lung, trecutul nostru - din fiecare; școlile pe care le-am urmat, adevărurile toate, lumea noastră cea mult simțită, trecută, și că vom trece, imediat, deja am trecut, într-o lume nesimțită (urâtă)! viitoare, fără trecut și fără început!...într-un fel, precum personajele volumului, oscilând între prezent și trecut, între real și virtual - oniric prin intermediul „oglinzii exterioare” de la „domnu” Eugen” patronul unei vechi croitorii, închisă de demult, și aflată în „pasajul Villacrosse” vis à vis de locul de muncă al „Pictorului” stradal din Bucureștii vechi. „- În oglindă - dorințele; pe trotoar - puțințele”. Întreaga acțiune a romanului se desfășoară în atmosfera puținelor întâmplări reale ale personajelor: Pictorul, Profesorul, Șerban Răduș - plecat de-acasă - cu mamă-sa, căutându-l tot timpul; Emilia și Sebi, Sandra; între taraba de cărți de la Univeristate, Biserica Stavropoleos și Pasajul Villacrosse; și imaginile de vis, ireale, în care aceste personaje intră prin intermediul vechii oglinzi.

„Sinesteziile”, când am văzut titlul, ne-am amintit de cronică scriitorului Constantin Zărnescu scrisă în 2003 la volumul „Carmină” - poezie și imagine - al subsemnatului, în care scriitorul clujean vorbește de sinestezia desenului aferent celor douăzeci și patru de cântece din „Carmina Burana”, de Carl Orff.

Această doamnă, Gabriela Banu, teribilă, învățată și expertă în literatura portugheză și spaniolă, poate una dintre cele mai înalte din lume, l-a însoțit la Potlogi pe Artur Gogi, și, care, alături de Nicolae Georgescu și George Coandă, de Marian Ilie, aveau să formeze un cvintet demn de o școală națională de literatură, și de istorie contemporană!...

Gabriela Banu, intelectual de prim rang, nu numai prin pregătire ca urmare a asimilării unei mari literaturi pe care a românizat-o, traducând-o, dar și prin crearea unei opere literare proprii, extrem de rafinată și intelectualizată, în care regăsim

binecuvântata interferență între arte, și care ne apare ca o scriitoare supersensibilizată de realitățile cu care conviețuiește și, care, în mare parte, țin de o problematică a universalului. Aceste realități care devin transfigurări artistice în contradicție cu modernismul și postmodernismul, uneori prea vulgar, par a fi din aceeași familie cu cea a ilustrului scriitor contemporan, Paulo Coelho, dar și cu nuanțe stilistice din Jorge Amado și Hector Dante Cincotta; dar și tente ale culorii tradiționale a lui Federico Garcia Lorca - autorul „Yermei”, superba piesă în care auzim urletul durerii care vine din întuneric înspre lumină. O spunem cu plăcere, o învidiem pe Gabriela Banu pentru experiențele ei literare trăite într-o asemenea companie a lumii scriitoricești de factură universală. Noi credem că autoarea volumului de față este puternic maturizată, și opera ei, în continuare, va fi una a sinesteziilor atât de evidente în arte, toate artele, și că va continua să scrie într-o totală libertate pe care numai știința și arta, împreună, o oferă din plin oricărui creator. Autoarea cărții a pășit cu dreptul în această lume a culturii fără granițe, cultura lumii, singura posibilă astfel.

Personajele romanului „Sinesteziile” nu trec prin aventurile de circumstanță cum sunt cele ale marilor autori hispanici, ele stau pe loc, sau se învârtesc prin Pasajul Villacrosse și prin ideile lor se-ndeaptă către lume, dau naștere la problematici valabile oriunde, iar rezolvările le aparțin în totalitate, cum, firesc, este valabil și în viață... Aceasta este o condiție a romanului modern, o altă condiție fiind aceea a alternanței și succesiunea planurilor dintre real și oniric. Acest ea și altele din romanul autoarei de față favorizează „cinematizant”-ul cinematografic, făcând textul ușor descifrabil, chiar poetizându-l și încadrându-l în modernitatea mileniului III.

*

Realitate și vis, dar mai multă realitate, de cele mai multe ori, dureroasă. Societatea românească, clasa conducătoare și-a bătut joc de poporul harnic și muncitor, și creștin, și cu bun simț, căruia în o sută de ani nimeni nu i-a luat dreptul la o pensie corect calculată, și stimulativă, chiar, în desăvârșită echivalență cu salariul avut în anii apti de muncă....Pictorul se gândește, uneori, munca sa pe stradă semănând a cerșetorie, la o pensie de invaliditate, dar, vai de bietul om, român de acum! cât trebuie să umble, și pentru cât, ca să ia o brumă de bună cuvântă interumană... „Sistemul, nenorocitul de sistem îi cerea luna de pe cer ca să-i dea o amărățată de pensie.”

O altă realitate a Bucureștiului, și nu numai, în anii societății socialiste cu regim comunist, partid unic, mai existau magazine Consignația în care mai găseai câte ceva, obiecte de mobilier, care formau odată luxul din apartamentele aristocrate. „În celelalte timpuri, moșierii sărăciți de comuniști și băgați la pușcărie, care se încăpățâneră să nu moară acolo, aduceau aici câte un scaun Ludovic XIV, câte un secretaire Empire, veselă din porțelan de Sèvres, pahare de cristal.”

Magazinele Consignația, cu obiecte rare, și vechi, au constituit întotdeauna puncte de atracție în oricare oraș cu oarece tradiție istorică, vechi. Vai de orașele care și-au șters urmele acestei vechimi!...exemplu orașul Râmnicu Vâlcea care și-a demolat centrul vechi, nu ca să-și distrugă șobolanii (cum susțin politrucii intelectuali), ci ca să-și ștergă urmele lăsate de fiii lui Israel, și urmele bisericii catolice...

Mergem mai departe și constatăm că democrația chiar există fără nici o restricție (deși peste tot în lumea ea a fost sugrumată în acest deceniu care tocmai a trecut) doar în intimitate, în casa ta - acolo unde există sau în vise... „Lumea viselor și a umbrelor e a tuturor, democrație curată, cum spui tu...”

Romanul are mici revelații psiho- filosofice și estetice ceea ce dă greutate textului care devine comparabil cu marile scrieri ale sfârșitului de secol XX!... Așa vedem fragmentul de pe pagina 27 în care Pictorul încearcă să explice, iată, diferența dintre Est și Vest ... „Noi, săracii Europei, bem tărie și ne căutăm fericirea. Ceilalți, bogații, nu-i așa?, se droghează tot din aceeași pricină.” Numai că noi am rămas ecologici, căci drogul nostru este...pruna, care lor le lipsește cu desăvârșire, ca și dudu - ducele! ca și ...orice fructă.

Fructele și naturalul în Vest sau în lumea civilizației oceanului lipsesc cu desăvârșire. Iar la noi cresc pe toate drumurile. Tragedia este că se face propagandă să nu mai creștem nimic; nici pe noi înșine ca nație, din care cauză au trecut la provocarea omenirii cu aceste pandemii...mai înainte a fost nebunia vacii, găinii, porcului...tot animale! Nouă ni se pare interesantă și apariția personajului, care l-a născut și crescut pe Șerban Răduș, mama acestuia, care ne reconfirmă că dragostea de mamă după majoratul fiului este o frână în maturizarea acestuia, în timp ce dragostea de tată, este un real balsam...asta-i situația!

Iată, în sfârșit, în textul romanului, apare blamarea televizorului cu care spun unii că comuniștii noștri au mințit poporul, spunem și noi, mai rău, cu televizorul am prostit poporul! Am devenit politrucii, chiar și cei care până acum n-au fost; da am devenit niște proști. „Se duse la fereastră: privea vrăbiuțele obrăznicite care veneau până la pervaz...Dela vecini se auzea «mașina de prostit oameni» - televizorul adică, își spuse, că asta a devenit...”

„Sinesteziile” - titlul romanului - să cităm oreflecția Profesorului, preanumerit de variația fenomenelor naturale abătute asupra țării; de la furtuni, mult soare și căldură mare, la ploi acide - ucigătoare: „Ei...vreme trece, vreme vine...vis și realitate, tristețe și fericire... Oare astea formează sinestezia vieții mele?”

Bravo, un pasaj extraordinar, în consonanță cu tot ce este mai demn, mai bun și mai frumos, mai umanitar...„Botnița democrației. « La început a venit un zvon ca o boare - epidemia din China s-a extins...A devenit pandemie, dacă e să-i credem pe mondiali... În România, nici n-a ajuns bine, că iată, clasa politică s-a auto-desființat: un strigăt de groază (unul singur) a trimis parlamentul acasă »...” Am scris și noi, dar cel mai urât lucru (și vedem că se vorbește din nou - ceea ce înseamnă că idiotii n-au învățat nimic de la viață - 19 octombrie) că au aruncat blamul pe inutilitatea celor care au împlinit 65 de ani!! ...- Izolați-i pe bătrâni! Parcă strigau în gura mare: - Bătrânii mănâncă mult și pământul nu mai are de mâncare!...- Trăiesc prea mult. O primă fază ar fi să intre în izolare. Totală. Să intre în azilele de bătrâni sau, care nu vor, în camere speciale unde să li se aducă de mâncare preparată de doctorii virusologi și finanțată de tinerii politicieni.

Gabriela Banu pare un Pirandello al zilelor noastre, invers, care nu-și caută un autor pentru cele șase personaje, fără, ci trăiește în lumea transfigurată a trecutului vizibil, încă, în Pasajul Villacrosse, căutându-și personajele și găsindu-le; cele câteva fiind atrase de „Pictor” și „Oglinda” sa miraculoasă. O „Sandră” profitoare după „Profesor”, (încă captivat de tradițional), o „Emilie” care nu-și găsește locul lângă un „Sebi”, prea tânăr și nerealizat profesional, un „Răduș Șerban”, care refuză tradiția, își alungă tatăl de lângă el. Doar câteva personaje, dar suficiente pentru a zugrăvi societatea românească din zilele noastre, aceste luni!, dintr-un oraș, conținând un centru vechi, intrat în starea de urgență datorată pandemiei declanșată de OMS. Rând pe rând personajele căutate, și găsite, mai toate înclinate către spiritual și apăsate de grijile comunității, ni se dezvăluie, ne arată o societate care pe noi toți ne apasă, ne încurcă în respirație, ne arată drumul greșit pentru viitor. „Câteodată compunea și hip-hop, fiindcă simțea cum dă în clocot revolta în sufletul lui: îi păsa de sărăcie și nedreptate, de arta pictorului părăsit de noroc, de legi strâmbe și legiuitori inepti, de hoți pe picior mare și nesimțire pe măsură...”

În viitor (ne lamentăm noi în tinerețea noastră, când se vorbea de exploatarea eficientă a pământului, ca populație și răspândirea ei în areal) omul va fi obligat să obțină totul de pe fiecare metru pătrat, cel destinat lui sau cumpărat...parcă Nicolas Schöffer vorbea despre asta. Iată că și doamna Răduș, mama lui Șerban, instrumentistul la clape, plecat de acasă, spune, pare a fi filosofă: „Sunteți și suntem niște Oameni adevărați - și ne vom salva cu toții! Fiecare are sub scaun colacul de salvare - folosiți-l și împliniți-vă visele!”

Esența prezenței muzicii clasice în viața publică: câți mai mulți compozitori interpretați și foarte rar aceiași! Cei care au

urmași, moștenitori cu drepturi, impun instituțiilor filarmonice interpretarea cu măsură a marilor strămoși, tocmai pentru a nu fi bagatelizați... Motivează și Răduș: „că de asta lăsa Conservatorul, că-l omorâseră cu studiul clasicilor...Pe care-i aprecia, dar « să stea în banca lor, când vreau eu să-i cânt...»”. Un adevăr trist, nu când vor ei (conducătorii) ascultăm muzică simfonică, care obligatoriu se pune la difuzor în zilele de doliu național, câte trei!...ci, când suntem pregătiți să ascultăm muzică simfonică. Practic este singura artă pentru care, ca s-o înțelegi și să o respecti îți trebuie oarece pregătire...Dacă nu, trebuie să ascuți „ce credea Cortăzar despre muzică...« Dacă auzi...ceva ca o privesc scufundată în frică, cu pietre și ruguri...dacă auzi cum miroase pâinea, ...sau auzi umbra unui cal, atunci cred că ești pe drumul cel bun.»”...Așa am învățat și noi să ascultăm muzică, prin intermediul poemului simfonic „Preludiile” de Franz Liszt. Sau mai potrivit cu ceea ce se întâmplă în instituția media din zilele noastre fiind aria „Calomniei” din opera Bărbierul din Sevilla, de Rossini!...sinestezii, sinestezii... stări poetice, stări muzicale, fenomene naturale...

Starea de bucurie, de plăcere... sunt stări colective și de

aceea când aplaudăm în sala de concert, aplaudăm îndelung, uitându-ne în jurul nostru, bucurându-ne că se bucură și ceilalți... „...de fiecare dată Răduș improviza și suna altfel, era o minune pe care fiecare o trăia în felul lui: Pictorul plutea, Proful, mai cerebral, încerca să o înțeleagă, fata din colț parcă voia să pipăie melodia și-și frământa degetele pe marginea mesei...”

O ho ho, iată, din nou, „- Dezinfectați aleile și străzile, măgarilor, și lăsați copiii să se joace, și bătrânii să se plimbe!” (nu, nu, măgarii sunt tot atât de sfinți precum catării, să avem grijă!) ...Da, aceasta este literatura care ne trebuie, literatura sfârșitului de secol XX și secolul XXI, literatura în care lucrurilor trebuie să li se spună pe nume, adevărurile trebuie înrămate; literatura, arta în general, în secolul XXI vor fi forțe de producție! și creatorii plini de interferențe ale artelor, și sinestezii, vor fi muncitorii cu calificare înaltă...

Când gândurile se strică în om, totul se strică în jurul său; nimic nu mai este astăzi ca ieri și astfel trecutul devine nesolidar faptului de astăzi și din viitor... „Se uită la oglinda stricată, cenușie, chioară, «așa cum am opicit-o ieri, acasă, ...M-am gândit mult până să

atac problema... Mată, fără strălucire, reflectă obiectele din fața ei într-un fel... psihedelic, halucinant așa zice...Însă m-a chinuit rău până să-mi iasă așa brumată, în ceață, cu forme vii abia ghicite în adâncul ei” și vai, vai, „Biată țară-n criză...coronară «Din picior de plai și gură de rai» ai ajuns maidan pentru orice golan...” Ce paradox, ajungem să dorim ceea ce avem din plin!...Aer. Și nu ne lasă, să respirăm! Așa cum francezii din Paris sau Bayonne au ajuns să nu aibă de băut apă!...auzi, tu, Franța de la Paris și Bayonne nu are apă potabilă! Ce cretinism, și circarii de români cu costume de cosmonauți pe ei sună din trâmbițe că aerul nostru – oxigenul nostru – nu este bun, ci otrăvit. Mă cutremură un gând rebel: da, pandemia pare să fie o crimă cosmică cu seringă în mâna omului cosmonaut, care nu a zburat niciodată și pentru care albul a devenit negru...În liniștea amenințătoare, gândurile zumzăiau nebune – unde oare se duce lumea asta?, și noi după ea?...”

Felicitări doamnă Gabriela Banu pentru cartea pe care ai scris-o acum!...și pe care ne-ai dăruit-o și nouă, imediat!...Bravo, bravo, bravo! Același „Bravo”, Editurii Beta.

TV MEZZO, SINGURUL ANTIDOT ÎMPOTRIVA PANDEMIEI COVID 19

IMNURI DE LAUDĂ, DIN MUZICA EUROPEANĂ CLASICĂ, CARE NE READUC LA VIAȚĂ...

Doamne, ce moment greu...26 aprilie 2020, un baraj de poliție mi-a oprit mașina și m-a întors din drum, chiar lângă locuința mea, nelăsându-mă să merg la zece kilometri să dau de mâncare la câini și pisici (chiar așa, pisici) care îmi păzesc proprietatea (pisicile m-au scăpat de șobolanii, mai ceva decât cei din opera lui Camus). Și ce rezolvare! eliminare de furie, când pe postul de televiziune Mezzo începuse un concert dirijat în 2002 de Claudio Abbado. În acea zi de aprilie 2020, când toată lumea stătea ascunsă în casă, de frica unei Poliții, înzecite; echipaje mixte (fete și bărbați) polițiste, n-am mai consumat drogul de prună și am ascultat pătruns până în adâncul sufletului cele două lucrări simfonice, romantice, cu soliști și cor: Fantezia pentru pian, cor și orchestră, op. 80, de Ludwig van Beethoven și Simfonia nr. 2, op. 50, Lobgesang (Imnul de laudă) de Felix Mendelshon Bartoldy. Două compoziții ale secolului XIX- romantic- scrise de doi corifei ai muzicii clasice într-o interpretare istorică a Filarmonicii din Berlin: Claudio Abbado, dirijor; Maurizio Pollini, pian; corul Radioului suedez reunit cu corul de cameră „Eric Ericson” condus de Bo Wannefors; soliști: Karita Mattila - soprană, Lioba Braun - soprană, Annika Hudak - contralto, Peter Seiffert - tenor, Mats Carlsson - tenor și Lage Wedin, bass, pentru lucrarea lui Beethoven, și cele două soprane și tenorul pentru Simfonia nr. 2.

În timp ce ascultam, o înregistrare excepțională, mă gândeam că în această lume, orice îți s-ar întâmpla, oricât te-ar brutaliza

illogic, verbal, niște polițiști (erau vreo zece... „ce, nu vreți să trăiți?”) atât de frumoasă este chiar și natura umană (nu numai natura în sine, și muzica!) încât merită să-ți trăiești viața, să rabzi, să aștepti, să sperii la clipa mai bună. În fond, ambele lucrări scrise de doi oameni cu multă suferință în interiorul lor, dar extaziați de Dumnezeu de oriunde și de nicăieri din acest univers și în care omul, cât va fi, va spera în ajutorul Său, creează mediul, chiar starea poetică, dacă e să ne gândim și la David, în care putem trăi sănătoși, chiar și în aceste clipe în care întreaga planetă, din păcate, palatul ei de gheață, vrea să ne reducă valoroasa noastră calitate de înmulțire, de trăire în libertate de a respira aer! Planeta s-a spart în milioane și milioane de cioburi, praf cosmic, planeta nu mai are speranță, omul nu mai are încredere în aer, până aici au mers detractorii Dumnezeului din oameni...să ne astupe cu mătase sintetică, de această dată, gura și nasul...Ce comedie, ce tragică afacere și decădere în care din nou un dumnezeu este pus să se joace cu dracul pe spinarea oamenilor...Ascultând, privind ecranul televizorului de această dată cu nețărmuită dragoste, și nescuipându-l minut de minut așa cum o facem de opt, nouă ani! am reintrat în stările noastre euforice de acum cincizeci de ani, când deschideam televizorul și-l urmăream pe Herbert von Karajan interpretând Simfonia a IX- a de L. v. Beethoven sau pe același dirijor împreună cu aceeași orchestră, interpretând Triplul Concert al aceluiași magician clasic și romantic, împreună cu Mitislav Rostropovici, cu

David Oistrach și Sviatoslav Richter! E he he ce vremuri...Dar și acum, astăzi, bine că ne-a rămas postul Mezzo, bine că nu ni i-au interzis, așa cum au făcut cu multe personalități ale civilizației umane-eroi ai neamurilor- pe Beethoven și Mendelshon Bartoldy, desigur și pe alții, că doar așa putem cu ochii și urechile să „respirăm” aer curat! Asta da libertate. Asta da „Vânt de libertate” de Isaak Dunayevsky...

Muzica celor doi compozitori pe care Mezzo i-a programat în 26 aprilie 2020, al lui Beethoven, Fantezia... (1808) anunță marea simfonie a „Odei Bucuriei” (1827), iar simfonia lui Mendelshon, parcă, pare o continuare a ei, o provocare a unui secol neobișnuit prin muzicalitate, dar trist, amândouă lucrări fiind imnuri de laudă, aduse celui care este deasupra noastră și pentru care s-a ridicat această întreagă civilizație, de nimic mai bine simbolizată ca aceste catedrale religioase, lăcașuri ale lui Dumnezeu. Din fericire, în Biserica catolică nu este interzisă muzica instrumentală, dimpreună cu cea vocală, fapt care aduce în fața credincioșilor, melomanilor, oamenilor de pe întreaga planetă, aceste daruri: cele mai bune fapte ale umanității, creații adevărate și care îmbogățesc patrimoniul universal creat de ființa omenească.

Prezența pianului în plan solistic într-o lucrare cu orchestră și voci umane, oratoriu, este o noutate absolută, care, zice-se a ținut numai de dorința compozitorului, acesta vrând să arate că vibrația personală, componistică, în noul secol de muzică, ca și în întreaga sa viață muzicală creativă, stă în clapele pianului din

care s-a născut această muzică; și, care, trebuie să recunoaștem, după harpă- tot instrument de coarde (ca și pianul) - este dintotdeauna, după orgă și clavecin.

Dacă în Simfonia a IX- a de Beethoven vedem cupola de la San Pietro pictată de Michelangelo și simțim în noi revelația puterii omului creat de Dumnezeu, în Simfonia a 2-a de Mendelshon o zărim pe Sfânta Fecioară cu pruncul pictată de Rafael și avem în noi revelația frumuseții concepută de mana omului... Civilizația este o nesfârșită creație a omului adamic. Lucrearea lui Mendelshon creată la treisprezece ani după lucrarea de pomină, beethoveniană, Simfonia a IX-a, și care va fi aleasă peste o sută cincizeci de ani ca imn al Europei Unite, calmează spiritual omul din spațiul real, chiar viața omului începând din Renaștere; Mendelsohn, închinând lucrarea inventării tiparului Gutemberg (wiki oct. a.c.); ascultătorul fiind fericit că simte o muzică adresată lui, așa cum tiparul a dus cuvântul scris în rândurile celor mulți, cinci sute de ani la rând...și o să-l mai ducă! normal, pe diferite suporturi.

NOTA

Notificăm faptul că ziarul „Cultura vâlceană”, publicațiile Intol Press, au fost excluse, începând din anul 2014 de către administratorul cultural al Râmnicului de pe lista de colaboratori ai Filarmonicii și Teatrului de stat, și municipal, după o activitate rodnică, fără egal, de 11 ani!

p cickirdan

Claudio Abbado, 2002.
Foto: wiki

Maurizio Pollini

Karita Mattila-prim plan-Annika Hudak
Foto: wiki

Lioba Braun (soprană).
Foto: wiki

Peter Seiffert (tenor).
Foto: wiki

COMUNICAT DE PRESĂ

Recunoaștere din partea Academiei Oamenilor de Știință din România pentru cartea „Inițiere în Cercetarea Științifică”

În luna septembrie a.c., Academia Oamenilor de Știință din România (AOSR) a decernat premiile anului 2018.

În acest context, dl. dr. ing. Mircea Ignat a primit din partea AOSR, în cadrul secțiunii Științe Tehnice, Premiul Martin Bercovici pentru

cartea Inițiere în Cercetarea Științifică, apărută la editura Electra, București, în anul 2018.

Dl. Mircea Ignat este cercetător în inginerie electrică de mai bine de 40 ani, iar din anul 2011 este coordonatorul Centrului „Alexandru Proca” pentru Inițiere în Cercetarea Științifică a Tinerilor din cadrul INC DIE ICPE-CA București.

Premiul AOSR obținut pentru cartea Inițiere în Cercetarea Științifică reprezintă încă o recunoaștere a activității și demersurilor făcute în cadrul Centrului Alexandru Proca pentru

Inițiere în Cercetarea Științifică a Tinerilor, centru care încă de la început a obținut numeroase premii și medalii la concursurile internaționale de proiecte de cercetare.

BIROUL DE PRESA ICPE-CA

GRIGORE ANTIPA - UN OM DE ȘTIINȚĂ CELEBRU

Gheorghe PANTELIMON

Grigore Antipa a fost o personalitate plurivalentă, de mare anvergură, un om de știință renumit, unul dintre cei mai cunoscuți savanți ai României. Naturalist, biolog, zoolog, ihtiolog, profesor universitar de talie mondială, erudit și unul dintre primii oameni de știință români interesați de ecologie, este considerat unul dintre primii ecologi ai Europei, numărându-se printre pușinii care au sesizat importanța mediului în viața oricărei ființe.

Biografia sa este spectaculoasă și s-a bucurat de o apreciere deosebită nu numai în lumea științifică. Pentru elaborarea acestei sinteze am găsit informații valoroase în mai multe lucrări, dintre care menționez volumele „Grigore Antipa” de Gheorghe Bărcă și Mihai Băcescu, „Pe urmele lui Grigore Antipa” de Ștefan Negrea, dar și în numeroase materiale publicitare realizate de cercetătorii Muzeului „Antipa” din București.

Grigore Antipa a văzut lumina zilei pe 7 decembrie 1867, într-o mahala cosmopolită din vechiul târg al Botoșanilor. Locuința se afla pe strada Sofian, lângă frumosul parc de astăzi, „Mihai Eminescu”. Tatăl său, Vasile Antipa era un avocat destoinic iar mama, Zoia Nicolau, provenea dintr-o familie cu pretenții boierești, cu origini aromâne. Când avea vârsta de doi ani și-a pierdut tatăl iar cinci ani mai târziu, Grigore și fratele său mai mare, Nicolae Leon au rămas orfani și de mamă, care a murit răpusă de febră tifoidă. Cei doi copii au rămas în grija lui Panaite Șendrea (Moș Panaite) unchiul lor după mamă. Acesta i-a trimis să învețe la pensionul „Mărgineanu”, considerat în zonă o instituție de învățământ de elită, care funcționa cu patru clase primare și patru gimnaziale unde se studiau limbile germană și franceză.

În anul 1878, la vârsta de 12 ani, Grigore a fost trimis la Institutul Academic din Iași, o unitate de învățământ prestigioasă, cu dascăli de elită, de un înalt profesionalism, personalități remarcabile ale vieții culturale românești, mulți dintre ei fiind membri ai Societății Literare „Junimea”, întemeiată la Iași de un grup de tineri intelectuali cu scopul de a moderniza societatea și cultura națională. Printre dascălii din perioada adolescenței lui Antipa se aflau geologul și paleontologul Grigore Cobălcescu, istoricul, sociologul, filozoful și scriitorul Alexandru D. Xenopol, care a fost profesor și la Universitatea Sorbona din Paris, Petru Poni, chimist și mineralog, economistul Petru Missir ș.a.

Fiind un elev silitor, la școala ieșeană și-a descoperit pasiunea iremediabilă pentru științele naturii, după ce a citit un articol în revista „Contemporanul”, prin care erau propagate ideile naturalistilor darwiniști de renume mondial. În perioada aceea a fost coleg de bancă cu cel care a devenit un mare biolog, Emil Racoviță (1868-1947), care a ajuns un explorator vestit. Deși unchiul Șendrea hotărâse ca Grigore să-și urmeze tatăl și să îmbrățișeze profesia de avocat, pasiunea lui irevocabilă a rămas biologia. A fost student la științele naturale, la Facultatea de Științe din Iași, dar fratele său l-a luat în Germania, la Secția de Științe a renumitei Universități din Jena, un adevărat paradis al științelor, unde se instruiău peste 1000 de studenți. Aici a fost studentul inventatorului ecologiei Ernst Haeckel, care i-a deschis calea în lumea științelor naturale. Eminent biolog și evoluționist german Haeckel a elaborat legea fundamentală a biogenezei și a rămas în istorie. Institutul pe care îl coordona, supranumit „fortăreața darwiniană”, era o Mecca a biologiei, pe unde treceau toți marii biologi ai timpului.

Ca tânăr biolog, în iarna anilor 1888-1889, Antipa a vizitat Stațiunea Zoologică Villefranche-sur-Mer din Franța, care a avut un rol decisiv pentru alegerea unui domeniu de specialitate, iar în 1890 a fost într-o expediție pe insula Helgoland, din sud-estul Mării Nordului, unde a cunoscut tainele oceanografice și pescărești și a luat decizia definitivă, alegând studiile oceanografice. În luna martie 1891 și-a luat doctoratul, cu Summa Cum Laude, cu o lucrare științifică despre meduzele fixate din apele arhipelagului norvegian Spitzbergen, din Oceanul Înghețat și a îmbrățișat un nou domeniu de cercetare științifică – peștii – fiind primul și singurul ihtiolog român din acele timpuri.

În anul 1893 a descoperit o nouă specie de meduză, Lipkea sturdzi. După doctoratul obținut la vârsta de 24 de ani, a plecat la Stațiunea Zoologică din Napoli – Italia, care era considerată „un loc sfânt de pelerinaj” al fiecărui biolog, unde l-a cunoscut pe Ariton Dohrn, fondatorul și primul director al Stațiunii Zoologice, viitoarea carieră științifică a lui Antipa fiind în domeniul ihtiologiei, ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul peștilor și pescuitului. Fiind un bun patriot, în anul 1892 s-a întors în România, ca tânăr savant specializat în biologie, oceanografie și ihtiologie, cu dorința să înceapă o carieră profesională în țara sa și să ajute societatea românească să progreseze prin valorile științei.

În țara noastră piscicultura nu era organizată pe baze științifice, iar lacurile, și în mod deosebit fluviul Dunărea, erau raiul braconierilor cu care Antipa s-a luptat, în timp ce pescarii abia trăiau de pe o zi pe alta.

După revenirea de la Napoli i-a prezentat, printr-un memoriu, ministrului Justiției Dimitrie C. Sturdza, intențiile sale: să organizeze pescăriile din țară, să studieze Marea Neagră și Delta Dunării și să înființeze un muzeu de istorie naturală la București. D. Sturdza i-a asigurat o audiență la regele Carol I, care a avut loc la Sinaia, iar regele a fost de acord cu toate propunerile și solicitările formulate de Antipa.

În anul 1893 a fost numit director al Pescăriilor Statului, funcție pe care a deținut-o până în 1914, perioadă în care a transformat radical această bogăție excepțională a țării. Pe baza proiectului economic național, foarte productiv, pe care l-a elaborat în mod științific – după principiile ecologice ale lui Ernst Haeckel – în 10 ani producția de pește și de icre negre a României a crescut de 10 ori, peștele devenind hrana săracului, iar icrele negre se vindeau și în S.U.A. Totodată a acționat și în plan diplomatic pentru respectarea drepturilor țării noastre în materie de pescuit și zone piscicole și a elaborat proiecte de convenții internaționale. A participat la trei expediții pe Marea Neagră. În anul 1893, regele Carol I i-a pus la dispoziție nava regală – crucișătorul „Elisabeta” – cu care a efectuat, în scopul cercetării științifice, prima expediție românească în jurul Mării Negre, petrecând 118 zile la bordul vasului. În acest mod a elucidat problemele productivității biologice a Dunării și a părții de nord-vest a Mării Negre și a pus bazele școlii românești de hidrobiologie și ihtiologie, Antipa fiind un precursor al hidrobiologiei. Cu acest prilej a vizitat și prima stațiune de cercetare a Mării Negre de la Sevastopol, port în peninsula Crimeea.

Fiind un vizionar, în 1896, a scris Legea Pescuitului, care a fost votată de Cameră, urmată de înființarea Direcției Generale a Pescăriilor, reglementându-se pescuitul în Dunăre, Marea Neagră, Prut și în râurile de frontieră, reușind să creeze piscicultura modernă și productivă în România.

Grigore Antipa a avut contribuții științifice notabile și a elaborat o concepție biologică modernă, cu elemente interdisciplinare – biosociologie, ecologie, bioeconomie. A scris peste 100 de lucrări științifice, printre care se numără: „Lacul Razim. Starea actuală a pescăriilor din el și mijloacele de îndreptare”(1894); „Studii asupra pescăriilor din România”(1895); „Clupeidele Mării Negre”(1908); „Fauna ihtiologică a României”(1909); „Pescăria și pescuitul în România”(1916); „Principii și mijloace pentru reorganizarea muzeelor de istorie naturală”(1934) etc.

Pentru laborioasa activitate științifică pe care a desfășurat-o a primit numeroase distincții, în anul 1910 devenind membru activ al Academiei Române. La ședința solemnă, din 25 mai 1912, unde a rostit discursul de recepție, au participat regele Carol I și prințul moștenitor Ferdinand. Timp de 20 de ani a fost secretar al Secției Științifice, iar după anul 1938 președintele acesteia. De asemenea a fost membru al mai multor academii din străinătate.

Grigore Antipa a avut un rol determinant în înființarea Muzeului de Istorie Naturală din București. Noua clădire, construită din inițiativa sa în 1906, a fost inaugurată pe 24 mai 1908, în prezența regelui Carol I, prințului moștenitor Ferdinand, prințesei Maria, prim-ministrului Dimitrie Sturdza, a miniștrilor I. Brătianu, Spiru Haret și Anghel Saligny.

Pe 20 mai 1933, într-o sesiune jubiliară, regele Carol al II-lea a decis ca în semn de omagiu, muzeul să poarte numele organizatorului său, dr. Grigore Antipa, care a condus instituția până în anul 1944. Sub coordonarea sa muzeul a cunoscut o perioadă de glorie. Una din inovațiile sale în domeniul muzeisticii este folosirea dioramelor, fiind considerat unul dintre creatorii muzeologiei moderne. Modelul său de organizare a fost preluat și în America de Nord.

În prezent patrimoniul științific al muzeului este impresionant conținând circa două milioane de exemplare de nevertebrate și vertebrate, actuale și fosile, care provin din România și din diverse zone geografice ale lumii. Instituția se înscrie în exigențele muzeotehnice ale secolului al XXI-lea și dispune de cadre valoroase, de cercetători de marcă.

Grigore Antipa a avut realizări remarcabile pe care le-a lăsat moștenire, cu generozitate, generațiilor viitoare. A fost un deschizător de drumuri, unul dintre fondatorii unor ramuri noi ale științei în România și unul dintre cei mai străluciți oameni de știință pe care i-a avut țara noastră. După cercetările sale se ghidează și naturaliștii de astăzi. Marele savant a avut relații bune cu monarhii români, a fost prieten cu zeci de oameni de știință de talie mondială, cu numeroși oameni de cultură români, care i-au apreciat calitățile alese: o minte ascuțită, o inteligență scilpitoare, o cultură vastă. Era amabil, bonom, manierat. În 1938, Constantin Meissner, membru al Academiei Române, scria că Antipa rămâne o „rara avis”. Cel mai bun și mai apropiat colaborator i-a fost soția sa Alina Petrescu, fiica generalului militar Zaharia Petrescu.

Pe 9 mai 1944, Grigore Antipa a făcut un atac de cord și a decedat, la vârsta de 77 de ani, iar la scurt timp a murit și soția sa, după o căsnicie de 44 de ani. Urcele cu cenușa lor au fost depuse în holul principal al muzeului care-i poartă numele, cu prețuire.

Asociația Seniorilor a organizat o vizită la Muzeul de pe șoseaua Kiseleff, din piața Victoriei din Capitală și am rămas impresionați de complexitatea și volumul informațiilor pe care le-am primit despre biodiversitatea speciilor și a habitatelor din România și de pe Glob. Pentru a înțelege mai bine evoluția lumii vii și a cunoaște mai îndeaproape viața și opera ilustrului om de știință Grigore Antipa, îi îndemnăm, mai ales pe tineri, să viziteze muzeul, un loc încărcat de istorie, demn de secolul XXI, care contribuie în mod activ, de peste 112 ani, la ridicarea gradului de civilizație în țara noastră.

EGUMENUL CLIMENT BISTRITĂEANUL, EPISCOPUL RÂMNICULUI

– Evlavios, gospodar și cult –

Arhim. Veniamin MICLE

Despre Episcopul Climent al Râmnicului (1735–1748), se știe că a fost promovat în scaunul arhieresc din funcția de egumen bistrițean. Este primul egumen al Mănăstirii Bistrița, despre care avem date precise. Născut în jurul anului 1685 la Pietrarii de Jos, județul Vâlcea, din părinții Radu Modoran și Paraschiva, primește la botez numele Constantin, potrivit unui autograf al ieromonahului Lavrentie. Tânărul Constantin aparținea unei familii evlavioase, cum rezultă din Pomelnicul Schitului Crasna, unde apar numeroși preoți, ieromonahi, ierodiaconi și monahi; are doi frați, Simion vătășelul și preotul Mișu, devenit ulterior ieromonahul Macarie, precum și două surori: una monahia Ștefana, fosta soție a preotului Matei, călugărit la Bistrița și îngropat, după moarte, la Bărbătești, și alta al cărei nume nu se cunoaște.

Rămas orfan de ambii părinți, Constantin crește din fragedă vârstă la Mănăstirea Bistrița, unde primește o educație aleasă și cultură vastă, în timpul egumenilor Ilarion și Ștefan. Dintr-un Cuvânt către „cititorul cel blagocestiv și iubitor de osteneală întru Domnul”, ce prefațează un manuscris copiat din porunca lui Climent, îndată ce ajunge episcop, și donat Mănăstirii Hurezi, aflăm că această sfântă mănăstire era a „postrigului său”, adică a metaniei unde se călugărise. Printre altele, oferă câteva amănunte din viața lui, precizând că: „Acest părinte Climent episcop, fiind de postrig din sfânta Mănăstire Hurezi, după obiceiul acelei sfinte mănăstiri, alegându-se cu voia năstavnicului și a tot soborului, s-a trimis egumen la Mănăstirea ce se cheamă Polovragi, care este închinată sfintei Mănăstiri Hurezi; și fiind acolo egumen ani opt și, chivernisind bine și cu plăcere dumnezeiască și omenească și văzându-i-se vrednicia, din porunca preacinstitei Administrații, s-a ales și s-a orânduit egumen la sfânta Mănăstire Bistrița”. Probabil a fost egumen la Polovragi din anul 1725, când este menționat Dionisie, iar după moartea arhimandritului Ștefan, la Bistrița din 1732, când la Polovragi apare egumenul Lavrentie ieromonahul.

Climent ieromonahul este atestat egumen al Bistriței la 17 iunie 1734; atunci, o delegație a rumânilor din Vaideei, condusă de pârcălabul satului, Tănăsie Giuvelă, însoțit de doi frați ai săi, „au stătut față înaintea Chesariceștii Administrații” cu egumenul Climent, susținând ca „nu sunt rumâni cu părțile lor de moșie”, dar mărturia lor verbală, fără documente, n-a avut valoare, și au rămas în continuare rumâni ai Mănăstirii Bistrița.

Hotărârea Administrației austriece, adoptată la 16 decembrie 1721, care stabilea că „oameni dependenți sau iobagi nu se recunosc nimănui în Oltenia, cu excepția țiganilor”, a născut o vădită creștere a conflictului dintre țărani și proprietari. În acest sens, ieromonahul Climent reclamă Administrației, în 1735 că, de când a fost numit egumen, „nici unele din sate nu mi-au dat nici un fel de ascultare”.

La Bistrița, ca la Polovragi, egumenul Climent se impune prin evlavie, activitate gospodărească și promovarea culturii. În 1735, din obștea sa monahală, se afirmă tânărul copist Ilarion, nepot de sora al egumenului, cum rezultă din Pomelnicul Schitului Comanca; el copiază, prin anii 1735–1737, câteva manuscrise, sub îndrumarea părintelui sau duhovnicesc, egumenul Climent. Elev al Școlii bistrițene, Ilarion scrie caligrafic și ornamează artistic cele mai multe manuscrise din secolul al XVIII-lea, descoperite la Bistrița. Din numeroasele autografe păstrate pe ele, se poate

reconstitui destul de ușor viața și activitatea acestui harnic și distins monah și egumen. Într-un manuscris, copiat de „robul lui Dumnezeu Ilarion, egumenul sfintei Mănăstiri Bistrița”, precizează că „este din satul Bodești”, iar Pomelnicul Schitului Comanca și cel al Mănăstirii Polovragi arată că era fiul preotului Matei, deci nepot al episcopului Climent al Râmnicului, fapt adevărat și de Pisană bisericii din Bodești; a mai avut un frate, menționat în aceeași

ANTIM IVIREANUL – Frescă de la M-rea Govora (Fragment)

CHESARIE RÂMNICÉANUL

Episcopul CLIMENT

Pisană: „Papa Nicolae protopop, nepot episcopului Climent”.

În Prefața unui manuscris de literatură monahală, copiat de Ilarion, autorul mărturisește că: „Cinul călugăresc l-am luat aici într-această sfântă Mănăstire Bistrița”, unde era ieromonah în 1736.

Egumenul Ilarion conduce Mănăstirea Bistrița în două rânduri. Prima dată îl întâlnim între anii 1738–1740. Probabil, de aici trece la Arnota unde găsim un egumen Ilarion între 22 mai 1740 și 9 octombrie 1741. Persoană cu alese calități, episcopul Climent îi încredințează conducerea lucrărilor la Schitul „Buna Vestire” din Pietrarii de Jos, potrivit Pisaniei săpate în piatră, unde scrie: „Ispravnic fiind chir Ilarion, proigumenul Bistriței”, iar cea zugrăvită, îl menționează pe Ilarion în fruntea ispravnicilor, chiar înaintea preotului Mișu, fratele episcopului.

După terminarea lucrărilor la Schitul din Pietrari, Ilarion își reia activitatea de copist, semnând manuscrisele cu titlatura de „proigumenul Bistriței”. Astfel, în 1744, la finele unei opere, Ilarion declară că: „Temându-mă să nu caz în osânda slugii celei leneșe, care a ascuns talantul domnului său, fără nici o osteneală, m-am îndemnat de am scris această carte... și o am închinat sfintei Mănăstiri Bistrița... Ilarion ieromonah, proigumenul Bistriței”. În 1745, termină alt volum, semnând: „Smeritul între ieromonahi, chir Ilarion, proigumen ot Bistrița”. La 25 martie 1748, „proigumenul Ilarion” redactează alt manuscris, an în care este ridicat la rangul de arhimandrit, cum apare în Pisană bisericii din Bodești: „Părintele Ilarion arhimandrit, proigumen Bistriței”. Într-un manuscris din acea perioadă, citim că este copiat de „părintele arhimandrit Chirio chir Ilarion”. Nu revenise încă la conducerea mănăstirii, potrivit unei însemnări de pe același manuscris, care adevărește că l-a copiat „Sfinția Sa părintele arhimandrit, egumenul Bistriței, chir Ilarion, fiind proigumen”, și donat sfintei mănăstiri, „ca să fie părinților acestui sfânt locaș de citire și Sfinției Sale de pomenire”. De asemenea, dintr-un autograf al grămăticului Badea, se constată că „această sfântă carte a scris-o robul lui Dumnezeu Ilarion, egumenul sfintei Mănăstiri Bistrița..., fiind egumen sfintei Mănăstiri chir Antonie”.

A doua egumenie a arhimandritului Ilarion se înscrie între anii 1755–1760. În 1756, înaintașul său, arhimandritul Antonie, era „proigumen”, iar în 1760 conducea Mănăstirea arhimandritul Mihail.

Devenind vacant scaunul episcopal de la Râmnic, la 28 iunie 1735 s-a întrunit la Craiova „Adunarea electivă”, formată din egumeni și boieri, pentru alegerea noului titular. Potrivit Regulamentului, au fost propuși trei candidați, dintre care, Curtea din Viena a confirmat la 1 octombrie pe egumenul bistrițean Climent. Hirotonit în aprilie 1737 de mitropolitul Vichentie Ioanovici al Belgradului, episcopul Climent își începe activitatea într-o perioadă tulbură, datorită războiului dintre Rusia și Turcia, izbucnit în 1736, la care a participat și Austria, din anul următor. Biruind turcii, austriecii părăsesc Oltenia în anul 1737. Orașul Râmnicu Valcea este ocupat de oștile turcești, iar Climent se refugiază în Munții Lotrului. Dar, pentru a scăpa țara de jafuri, se supune turcilor, adresând la 15 februarie 1738 o Proclamație către cler și popor, motiv pentru care a fost considerat „mijlocitor de pace și îmblânzitor de cumpliți oșteni”.

După semnarea păcii de la Belgrad, în 18 septembrie 1739, episcopul Climent se stabilește la Râmnic, unde totul fusese ars; reface catedrala, clopotnița, reședința și casele din jur; ridică din temelie Biserica bolniței

(1745); zidește Schitul Pătrunsa (1740), pe locul unde s-a născut, maică-sa fiind refugiată din calea turcilor; construiește Schitul Pietrarii de Jos (1742–1744), Schitul Colnic (1752), bisericile din Bodești, Vătășești–Bărbătești, Goranu și altele, afirmându-se ca unul dintre cei mai mari ctitori de locașuri sfinte.

Episcopul Climent înzestrea Mănăstirea Bistrița cu „o vie aproape de Mănăstirea Titireciu pe râul Ocnei cu casele, cu pivnița, cu beciurile de piatră, cu livezi și cu pomet împrejurul ei. Și a mai dat Sfinția Sa o moșie care se cheamă Foleștii de Sus de pe apa Bistriței, însă moșia jumătate... iar jumătate a rămas pe seama neamului Sfinției Sale, la biserica din Pietrari”.

Promotor de elită al culturii, episcopul Climent reorganizează tipografia râmnică unde editează, mai ales, manuscrisele moștenite de la înaintașul său, Damaschin, supraveghind și suportând personal cheltuielile. Dintre cărțile de cult tipărite, menționăm: Antologhionul (1737, 1745), Octoihul (1742), Ceaslovul (1742, 1745), Penticostarul (1743), Psaltirea (1743, 1746) Evangheliarul (1746), Apostolul, Catavasierul, Liturghierul și Molitvelnicul (1747). În 1748 tipărește Cazanul lui Varlaam, la care adaugă unele cazanii din cele apărute la Govora și Dealu (1644) și în Chiriadromionul de la Alba Iulia (1699). Pentru răspândirea cunoștințelor religioase în rândurile credincioșilor, tipărește: Capete de poruncă la toată ceata bisericească (1743), Învățătură bisericească pe scurt pentru șapte taine (1746), Întrebări și răspunsuri pentru șapte taine, un mic Catehism, Pastorală pentru sărbători (1747), unele fiind scrise personal. La această muncă vastă, a fost ajutat de colaboratori devotați ca ieromonahul Lavrentie de la Hurezi, cunoscut diortisor, talmăcitor și autor de predoslovii, precum și de tipograful râmniceni Dimitrie Pandovici, și frații Mihai și Constantin Atanasievici.

Ajuns la adânci bătrânețe, episcopul Climent depune la 8 mai 1748 „paretisis” și se retrage din scaunul episcopal, petrecându-și, probabil, restul vieții la ctitoria sa din Pietrari de Jos.

Înainte de a se stinge din viață la 31 ianuarie 1753, episcopul Climent îmbracă schima monahală, sub numele de „Cosma schimonahul”.

SC Perfect ArgBuild SRL

- Construcții • Vânzări imobiliare
 - Formare profesională
- perfectargbuild@gmail.com

SC AS FORMARE SRL

- Furnizor de formare profesională
- Râmnicu Vâlcea, str. Calea București, nr. 265G, județul Vâlcea,
as.formare@gmail.com

ASOCIAȚIA SOCIOPROFESIONALĂ TSPR

- Furnizor de formare profesională și servicii sociale
- Telefon: 0744658748

LUPA CAPITOLINĂ, LA RÂMNICU VÂLCEA!

(O propunere public desconsiderată de puterea locală!)

Mihai SPORIȘ

Anul 2018 l-am trait, încercând bilanțul unui veac, de la un eveniment astral al istoriei mult încercatului nostru popor. În 1918, după marile suferințe ale unui război mondial în care românii au dat tributul de sânge, o mare adunare plebiscitară va fi hotărât, la 1 Decembrie, unirea Transilvaniei (Banat, Crisana, Sătmar, Maramureș, Ardeal) cu Regatul României, după ce pe 27 martie 1918, Basarabia – într-un context geopolitic favorabil-revenea la trupul țării. În legătură cu acest eveniment, foarte important pentru marea unire, bilanțul ocazionat de Arhiepiscopia Râmnicului, în 7 martie, 2018, ne-a prilejuit multe luminări ale lungului proces istoric care va fi încununat marea unire.

Am primit inspiratul cuvânt, adresat acolo de Arhiepiscopul Dr. Varsanufie (prin moderatorul evenimentului, dr. Ștefan Zară!), sinteză a unui proces istoric care scotea în evidență temeiurile coeziunii unui popor risipit prin imperii potrivnice: credința adevărată primită de la apostolii întemeietori ai creștinismului: Andrei și Filip, de-a împreună cu limba moștenită din strămoși. Simpozionul, dedicat revenirii Basarabiei la trupul țării, a fost onorat de istorici de mare prestigiu. Istoricul Ioan Scurtu ne-a luminat asupra procesului istoric și a evoluției scenei geo-politice, pornind de la revoluția franceză (1789). A insistat asupra revoluției europene, din 1848, când s-a născut un program politic de regăsire națională (în spiritul secolului națiunilor!). Mica Unire (1859), războiul de independență, pacea de la Berlin (1878) - momente cu efecte fericite, căpătau logica și înțelesul pentru dumerirea nespecialistului. Ce anume a determinat marile puteri să identifice un popor, la mult disputata Dunăre de jos? Insula de latinătate, într-o mare slavă, își găsisse afirmarea unei identități minunate, în interesul mării Franțe, care ne va fi adoptat soră în aceeași gintă latină. Marca acestei identități-întru nobila latinătate!- a fost bine demonstrată de oamenii de cultură ai vremii, cultivați prin marile centre culturale europene (tinerii noștri la Paris învață!), dar și de reputele personalități franceze, care vor fi pus umărul alături de inte-lectualii români!-: Jules Michelet, Elias Regnault, Jean Alexandre Vaillant, Edgar Quinet etc.

Ideea latinității* se va fi pus în conflict cu idea dacistă,

care revendicând hotarele vetrei mari a Daciei, pune sub semnul îndoielii cucerirea romană a întregului și impunerea, ex-abrupto, a unei limbi noi. Acest curent avansează teoria unei latinități mai vechi decât cucerirea romană, uneori faptul că limba dacică ar fi inspirat limba celor veniți din Latium. Nu se pun de accord asupra unui fond comun (substratul indo-european!) care va fi lucrat temeinic la evoluția unor ramuri lingvistice crescute în condiții de... sol și vremuri diferite, ba chiar folosind noi tehnologii de... înșămânțare-creștere, rapid insinuate ca noutate, prin colosală forță de impunere! (vezi hărțile Europei politice, în cele două milenii creștine – din veac, în veac!). Două idei, cu adevărul lor nedescifrat, acționau contradictoriu pentru împlinirea programului.

Limba noastră, latinătate vie, este graiul românilor de la Nistru până la Tisa, lucru incontestabil și pe vremea lui Dimitrie Cantemir, cel care ne dădea... Descrio Moldaviae. Vatra cea mare, întru și între imperii potrivnice, nu putea să se reîntregească decât prin slăbirea imperiilor și creșterea conștiinței de neam și a voinței de autodeterminare. Să nu ne erodăm, prin propria noastră ceartă internă, coloanele identitare: latinătate și fruntarii (exprimate, peren, prin simbolurile acceptate ca mărci identitare!), ar fi putut fi un îndemn la coeziune a celor despărțiți de atâtea păreri contrare, unele abil cultivate de interesele vremurilor potrivnice. Acum, iar și iară, simbolurile puse vederii în monumentele publice, pot fi numitorul comun, în care unitatea necesară să lucreze mai binele neamului românesc, atât de dezbinat.

Am luat drept pretext Simpozionul, unde s-au spus lucruri foarte interesante, bazate pe documente, tocmai pentru a face apelul la împăcarea, în Râmnic, a două curente radicale: dacismul, care este supărat pe cuceritorul roman (inclusiv pe cuceritorul Traian!) și asumarea oficială a latinității, dar care, nu își ia răgazul să convingă pe contestatarii unei istorii (să-l recunoaștem nepriceperea scrierii, uneori în registrul impus propagandistic de stăpânii vremelnici – vezi azi corectitudinea politică în care numai

puterea înscăunată are dreptate!) numai pentru a nu fi de acord cu „dacomanii”! Trașarea disputei, fără argumentele nece-sare, de pe poziții apriori neegale (vezi descon-siderarea oficială a „Congreselor de Dacologie”!) nu poate găsi împăcarea...

În Râmnicu Vâlcea există Calea lui Traian, care se continuă pe Valea Oltului (pe acolo pe unde romanii își făcuseră drum apărât de castre: Transalutanus!). Există și monumentul cu împăratul Traian în fața Arhiepiscopiei. Pe această cale s-a propus ridicarea unui monu-ment, symbol al latinității noastre: Lupa Capitolină. Să se ridice în anul CENTENAR, să fie de bun augur veacurilor viitoare.

Există și strada Decebal care se intersectează cu strada Republicii și acolo se poate ridica un monu-ment... pentru lupul dacic (Burebista, Decebal etc.).

Dacă am observa (speculativ, desigur!) că Vâlcea-Vulcus, este un toponim legat de lup (v. Ținutul Lupului), punerea împreună în același oraș, în același timp, a lupului dacic (apărător, se spune, a nouă hotare!), cu lupa capitolină-care mamă fiind, ne dă limba!- am da semnul de împăcare între cele două: hotarelor neamului cu strămoșii, și a limbii dată de mamă! Există la poalele cetății Devei statuia lui Decebal care are pe soclu basorelieful cu... lupa capitolină, semnul că cele două nu se excud și împreună sunt o... cetate a unității! (vezi foto!)

Am folosit prilejul simpozionului și am adresat domnului istoric Ioan Scurtu, în prezența tuturor referenților, dar și a multor forumiști locali prezenți, întrebarea: dacă este oportună ridicarea unui monument dedicat Lupei Capitoline? Răspunsul a venit instantaneu: este o idee bună! Credem că o dezbatere publică, un concurs de proiecte, o colectă publică, pot fi angajate, pentru ca decizia celor îndrituiți să o ia să aibă susținere, iar noi vâlcenii, să dăm orașului două simboluri care să ne înnobileze!

În vacarmul în care toți vorbesc și nimeni nu ascultă rostul aceluia eveniment - organizat că dădea bine unei agende care vorbea în pustiu despre marele centenar -, nu și-a aflat noima! Se strigase, la locul potrivit, în fața unor oameni cu discernământ și spirit civic (în sala de festivități a Arhiepiscopiei Râmnicului fuseseră prezenți: ierarhi ai bisericii, academicieni și exponenții reprezentativi ai Forumului Cultural al Râmnicului!), dar apelul nostru nu a stârnit niciun ecou! Constatarea o facem în 2020, deși în tot acest timp în revista lunară „Cultura Vâlceană” mesajul s-a reluat, număr de număr, fără ca apelul să primească un răspuns. Nu s-a organizat nicio dezbatere publică când posibilitățile de a afla opinia celor mulți sunt acum aproape în timp real, grație informatizării rețelelor de comunicare. Revenim cu propunerea, după alegerile locale din 2020, având speranța că noii decidenți vor cântări altfel propunerea noastră și vor întreprinde consultarea publică necesară că doar s-a clamat că vox populi le este rațiunea existențială supremă, ca reprezentanți ai poporului.

1 oct.2020

PRICINI ȘI NEVOI

CULTURĂ ȘI POLITICĂ

Ovidiu Cristian DINICĂ

Oamenii se cunosc în situații dificile când Dumnezeu le pune răbdarea la încercare. O mare hibă în societatea românească este comunicarea. Din orgoliu, din lipsa educație, dialogul încetează și apar angoasele. În momentele de criză precum cele create de pandemie se văd adevăratele caractere, altfel omul se dovedește a fi slab, îndoielnic, părăsit de încrederea în sine și-n puterile divine. Dacă pentru ordonanțele militare ce instaurau starea de urgență ar fi fost suficient timp să fie elaborate, s-ar fi instituit ordinea firească, dar ele au crescut nervozitatea societății nepregătită să accepte adevărul. Informații precipitate au fost transmise din statele europene pe diferite canale și au grăbit consumatorii să se supraaprovizioneze cu produse alimentare, dar corect este că acea panică ce a golit magazinele în occident, nu a fost evidentă.

Politica de introducere treptată a măsurilor

preventive a fost bine venită. Situația nu a fost ușoară, a necesitat acțiuni ferme și hotărâte. Aprovizionarea în grabă cu materiale medicale de mare urgență a permis discuții dat fiind faptul că rezerva statului a fost goală. Adevărul înghițit de dezordine a scos la suprafață mizeria și precaritatea din spitale controlate politic. Existența unui buget sărăcit de guvernări populiste a pus guvernul în mare dificultate și prin datoriile mai vechi neachitate precum rambursări de TVA. Pe acest fond dezagreabil reîntoarcerea diasporei a crescut incertitudinile și riscul contaminării. În primul val s-au întors cetățenii dependenți de sursele existenței dar și cei risipiți în masa populației marilor aglomerări urbane și care nu se feresc de Dumnezeu. Cum în educația acestora din urmă nici marile civilizații nu au făcut schimbări, iar disciplina lor lasă de dorit, au apărut scandaluri crezând ca altădată „că merge și așa” și s-a înregistrat un șir de amenzi probabil contestate. De impactul

măsurilor asupra diasporei va depinde o relație de durată care se va dovedi importantă în campaniile electorale ale acestui an.

Carantina ca mijloc de limitare nu a fost nici ea suficient pregătită, iar nemulțumirile au curs. Comitetul Național pentru Situații de Urgență a fost real depășit, ca urmare în faza stării de alarmă a fost înlocuită cu izolarea la domiciliu. Pe segmentul indisciplinei, ca reproș, pot adăuga sfântul egoism ce induce lipsa de responsabilitate față de cei din jur pe care sau care pot să se îmbolnăvească de la noi. Astfel pot înțelege proverbiala delăsare și lipsa de implicare față de măsuri precum purtarea măștii și a igienei personale. Valul de aglomerații din vămi este o consecință a ignorării măsurilor preventive ce conduc la schimbarea șefilor și la bucuria nebunilor. Lipsa bunului simț și a intuiției organizatorice au permis dezordinea. Sparanghelul a devenit și el obiect al negocierilor transfrontaliere și al

evadărilor în timpul pandemiei.

A mai apărut un element nociv „feik news” care a împânzit mediul online, un război cu efecte în plan social pentru a permite fisuri în încrederea nativilor sentimentali, aceștia fiind motivați de naționalismul frecventat sub masca inculturii. Lupta zilnică dintre guvern și parlament a influențat negativ echilibrul psihic al societății în anul greu al campaniilor electorale cu false dezbateri și inversări legislative, ce încalcă inclusiv dreptul constituțional. În parlament, cu debutul retard al campaniei electorale, intrușii politici își arată mușchii sperând să le crească cota electorală, precum cota apelor în urma ploilor. Ei caută pricina unui guvern cu repetiție dar proaspăt în același timp pentru a-l face vinovat de tot ce zboară și se mișcă pe pământ și a-l pune la zidul infamiei, uitându-i parlamentului întârzierile și indeciziile sale. Căci nu-i așa Bine cu forță nu se poate, dar și că unde nu-i dragoste, nimic nu-i.

ACTA MOLDAVIAE MERIDIONALIS LA CEA DE-A XLII-A EDIȚIE

Pr. Constantin MĂNESCU-HUREZI

În perioada 30 septembrie- 1 octombrie 2020, Muzeul Județean de Istorie „Ștefan cel Mare” din Vaslui a găzduit lucrările celei de-a XLII-a ediții a Sesiunii Internaționale de Comunicări Științifice „Acta Moldaviae Meridionalis”, manifestare științifică și culturală care a reunit cercetători, profesori de istorie, muzeografi și preoți din toate regiunile țării, precum și din străinătate. Domeniile de cercetare, care s-au constituit în secțiuni de prezentare a lucrărilor, au fost următoarele: Istorie veche și arheologie, Artă și civilizație medievală, Numismatică, Istorie modernă și contemporană, Etnografie și artă populară, Conservare-restaurare și Secția Management muzeal. Au fost prezentate 108 conferințe dedicate celor 200 de ani de la nașterea domnitorului Unirii, Alexandru Ioan Cuza (1820-2020), celor 100 de ani de la încheierea Tratatului de Pace de la Trianon (1920-2020) și celor 75 de ani care au trecut de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial (1945-2020), aceste trei teme fiind dezbătute în plen.

Simpozionul a ajuns la cea de-a 43-a ediție, deoarece istoria acestor locuri este bogată în fapte de vitejie ale înaintașilor noștri care au trăit pe aceste meleaguri din cele mai vechi timpuri și le-au apărat cu sângele lor prin lupte grele. Se spune că localitatea Vaslui a fost înființată de bizantini, în timpul trecerii lor în Dacia Orientală, în timpul împăratului bizantin Vasile al II-lea Bulgarotonul (976-1025 d.Hr.). În memoria acestui eveniment istoric, bizantinii i-au spus Basileus sau Vasileus (cuvânt care în limba greacă înseamnă împărat, după cum Basilica înseamnă Casa împăratului). Poziția favorabilă a acestei localități – fiind situată în Podișul Central Moldovenesc, la confluența râurilor Bârlad, Vasluiet și Racova, a constituit un cadru propice de dezvoltare urbană a acestui târg, așezarea fiind locuită neîntrerupt începând din epoca neolitică.

Prima atestare documentară a localității Vaslui are loc la 26 septembrie 1375. De aceea, și simpozionul național anual este organizat în jurul datei de 26 septembrie. În condițiile dezvoltării sale economice și comerciale, în anul 1435, în timpul domniei lui Ștefan al II-lea, fiul lui Alexandru cel Bun, târgul Vaslui devine reședință domnească și centru administrativ al Moldovei Meridionale, fapt pentru care el construiește aici o curte domnească. Încăunat la Suceava, Ilișă îi dăruia fratelui său Ștefan spre administrare mai multe ținuturi din sudul Moldovei (Chilia, Vaslui, Tutova, Tecuci și Covurlui), fără să precizeze atribuțiile acestuia în conducerea statului. Politica externă și cea de apărare erau resortul fratelui mai mare, în timp ce Ștefan al II-lea îi devenea asociat la domnie. Fapt unic în istoria Moldovei, a fost emisă o monedă pe care erau gravate numele ambilor frați, cu litere latine: cel al lui Ilișă pe avers, cu stema Moldovei, iar al lui Ștefan pe revers, în centrul căruia era însă gravat un scut despăcat, timbrat de o coroană deschisă, flori de crin și o spadă. După data de 8 martie 1436, când a avut loc o nouă ciocnire între cei doi frați, consemnată prin lupta de la Piperesti (Chiperești), încheiată în favoarea lui Ștefan, domnia Moldovei urma a fi reprezentată de doi domni cu prerogative egale, chiar dacă întâietatea formală îi revenea lui Ilișă, care rezida la Suceava, în vreme ce scaunul lui Ștefan se afla la Vaslui. Actele emise din cancelaria lui Ilie Vodă, adică de regulă din Suceava, începeau cu formula „Noi, Ilie Voievod, domnul Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan Voievod”, iar ale fratelui său, emise de obicei din Vaslui, conțineau formula „Noi, Ilie Voievod, și fratele domniei mele Ștefan Voievod, domnii Țării Moldovei”. Deosebirea dintre cele două formulări arată că Ilișă se considera singur domn al țării, în timp ce Ștefan al II-lea pretindea că are același drept cu fratele său.

Vasluiul rămâne însă în conștiința posterității mai ales prin bătălia de la Podul Înalt, un loc situat între Dealul Plaiul, Coasta Muntenilor și locul de vărsare a Racovei în Bârlad, la sud-vest de orașul actual, unde se întindea o luncă îngustă și mlăștinoasă. Aici, la 10 ianuarie 1475, cei 40.000 de oșteni români comandați de Ștefan cel Mare, la care s-au adăugat 5.000 de secui și 2.000 de polonezi, având și 20 de tunuri, pe o zi cețoasă, au înfrânt zdrobitor un corp de oaste otoman mult mai puternic (circa 120.000 de oșteni și o numeroasă artilerie), comandat de Soliman pașa Hadâmbul (adică Eunucul), beilerbeii Rumeliei, însoțit de tătari și de un corp de oaste din Țara Românească în frunte cu Radu cel Frumos. Înainte de a lua hotărârea de a porni el însuși la asaltul decisiv, Ștefan cel Mare a primit legământul și îndemnul boierilor, prin glasul unuia dintre ei: „Doamne, nu te tulbura, căci îți vom sta astăzi credincioși alături și Dumnezeu ne va ajuta!”

Lovite din față și lateral, induse în eroare asupra direcției în care se afla grosul oștirii moldovene de buciemele și trâmbețele puse de domn să le atragă în lunca Bârladului, învăluite de ceața deasă care se lăsase, trupele otomane au cedat sub presiunea atacului. Surprinși de asalturile cavaleriei și ale pedestrașilor lui

Ștefan, loviți de tunurile care trăgeau neconținut, dezorientați și împotmoliți în mlaștinile spre care fuseseră atrași, turcii, câți nu au reușit să fugă, au fost uciși sau făcuți prizonieri. Tot atât de necruțătoare ca și bătălia a fost urmărirea, în cursul căreia numeroși alți turci și-aupierdut viața. Expediția care trebuia să învinge și să scoată din luptă Moldova, se încheia, astfel, în mod catastrofal pentru invadatori. „Atunci – după cum mărturisește o cronică – au fost prinși fără întârziere și ținuți în prinoare pașa, vice împăratul și alți opt voievozi mai vestiți, care se aflau în fruntea oștirii turcești... Câți prizonieri, câte bogății și câte lucruri de preț au ajuns în mâinile învingătorilor, poate ști oricine”. A fost, într-adevăr una dintre cele mai strălucite victorii militare din istoria noastră. Învingătorul însuși făcea cunoscută lumii fapta moldovenilor: „Am învins strașnic pe cei dușmani ai noștri și ai creștinătății întregi. Și i-am fărâmat și i-am călcat în picioare”.

Importanța localității Vaslui va crește considerabil începând din anul 1490, când Ștefan cel Mare îi acordă mari privilegii, aici domnul Moldovei reconstruind Curtea Domnească și ridicând, în amintirea bătăliei de la Podul Înalt și a celor morți atunci, o frumoasă biserică. Un hrisov de la 1491 ilustrează prețuirea de care s-a bucurat Vasluiul în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, numit de el „târgul nostru”, când domnitorul dăruiește Vasluiului 17 sate. Au fost sădiți în pământ atunci zece stejari și un frasin, în trunchiurile cărora, mai târziu, meșteri pricepuți au încrustat însemnul Moldovei – capul de bour.

La ora actuală, în fața clădirii în care își are sediul Consiliul Județean Vaslui, în Piața Centrală din Vaslui, a fost dezvelită în decembrie 1972 o importantă statuie a lui Ștefan cel Mare, domnitorul a cărui amintire este veșnic trează pe aceste meleaguri. Statuia, înaltă de 5 metri, este așezată pe un soclu; pe acestea au fost montate stema Moldovei din timpul lui Ștefan cel Mare, un basoreliev intitulat „Închinarea steagurilor” și s-au săpat în bronz cuvintele aparținând marelui nostru istoric Nicolae Iorga: „Domn adevărat, viteaz, cuminte și iubitor de țară și neam. Într-însul găsisse poporul românesc cea mai curată și mai deplină icoană a sufletului său”.

Era firesc, așadar, ca în localitatea Vaslui, ocrotită de spiritul Dreptcredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt (canonizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ziua de 20 iunie 1992 și sărbătorit în calendar în fiecare an la data de 2 iulie), să se organizeze simpozionul „Acta Moldaviae Meridionalis”. Meritul cel mare în asigurarea continuității acestei manifestări și în organizarea desfășurării ei, iată, timp de 43 de ani, îl are, desigur, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, înființat la data de 18 octombrie 1974 prin dispoziția Consiliului Popular al Județului Vaslui și deschis oficial la data de 26 septembrie 1975, cu prilejul împlinirii a 600 de ani de la prima mențiune documentară a localității Vaslui. În ziua de miercuri, 30 septembrie 2020, ora 10, în sala mare a Muzeului Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui a avut loc deschiderea simpozionului, prin cuvântul rostit de prof. dr. Ramona Maria Mocanu, directorul Muzeului Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, care a adresat mesajul de bun venit participanților. A urmat cuvântul prof. Vasile Mariciuc, vicepreședintele Consiliului Județean Vaslui, care a urmat succes desfășurării lucrărilor simpozionului. Au urmat trei comunicări în plen, susținute de:

1. Prof. univ. dr. Cătălin Turliuc, de la Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Academia Română – Filiala Iași, care a vorbit despre „200 de ani de la nașterea domnitorului Unirii – Alexandru Ioan Cuza”. Acesta s-a născut la 20 martie 1820 la Bârlad și a rămas în conștiința românilor drept făuritorul României moderne, prin faptul că prin alegerea sa ca domn al Moldovei, la 5 ianuarie 1859, și al Țării Românești, la 24 ianuarie 1859, a fost înfăptuită Unirea celor două principate. Ales domnitor, Cuza a dus o susținută activitate politică și diplomatică pentru recunoașterea Unirii Moldovei și Țării Românești de către Puterea suzerană (Imperiul Otoman) și Puterile Garante și apoi pentru desăvârșirea Unirii Principatelor Române prin înfăptuirea unității constituționale și administrative. Aceasta s-a realizat la 24 ianuarie/5 februarie 1862, când Domnitorul Alexandru Ioan Cuza a proclamat în mod solemn, în fața Adunărilor Elective ale Moldovei și Țării Românești reunite în ședință comună, „Unirea definitivă a Principatelor”, iar orașul București a fost proclamat capitala țării. Cuza a mai rămas în istoria noastră în calitate de demofil (iubitor al poporului) și drept unul dintre oamenii cei mai cinstiți, considerându-se un administrator temporar al puterii. A fost un mare patriot, punând totdeauna interesele și nevoile țării mai presus de ale sale, făcând întotdeauna abstracție de persoana sa. A făcut foarte mult pentru țărănime. Adesea, îmbrăcat în haine străine, cutreiera târgurile, spre a-și da seama, la fața locului, de starea adevărată a lucrurilor și spre a pedepsi pe cei care înșelau sau făceau abuzuri. De aceea, a ajuns să fie iubit de masa poporului, care simțea că are în el un apărător. Din nefericire, domnia lui Alexandru Ioan Cuza a durat

numai șapte ani de zile, deoarece a căzut pradă unui complot al opoziției, cunoscut sub numele de „monstruoasă coalitie”, complot în care a fost atrasă și o parte din armata Bucureștilor, călcându-și astfel jurământul de credință. În noaptea de 10/22-11/23 februarie 1866, conjurații au intrat în Palat – garda era alături de ei – și l-au silit pe domn să iscălească, pe spatele unuia din ei, actul de abdicare. Domnul Unirii și al marilor reforme ale României moderne și-a petrecut restul zilelor în exil, dincolo de hotarele țării sale. Boala i-a curmat zilele la 3/15 mai 1873, la Hotelul Europa din Heidelberg, în Germania; avea 53 de ani. Trupul său a fost adus și înmormântat la Ruginoasa, moșia sa, în prezența a mii de țărani, veniți să vadă pentru ultima dată pe cel ce le dăduse pământ. Astăzi rămășițele sale pământești odihnesc la biserica Trei Ierarhi din Iași.

2. Dr. Alin Spânu, de la Facultatea de Istorie, Universitatea București, a vorbit despre „Tratatul de la Trianon între realități, interpretări și perspective”, care a scos în evidență faptul că una din cele mai discutate probleme la Paris a fost aceea a încheierii Tratatului de Pace de la Trianon cu Ungaria, la 4 iunie 1920. Guvernul de la Budapesta nu a recunoscut actul unirii Transilvaniei cu România. După ocuparea orașului Budapesta de către armata română (4 august 1919), Ungaria a continuat să întrețină starea conflictuală cu România, prin diverși diplomați americani și englezi. Aceștia, instigați de dușmanii noștri, care cereau revizuirea prevederilor de la Trianon, fără să aibă în vedere că maghiarii au exprimat falsuri referitoare la teritoriile pierdute, au susținut cu tărie cererile Ungariei de revizuire. Îndeosebi generalul american H.H. Bandholtz, membru în Comisia interaliată de la Budapesta, s-a dovedit a fi campionul campaniei antiromânești, atitudine de care au profitat din plin cercurile extremiste și șovine maghiare.

3. Dr. Constantin Corneanu, de la Asociația Europeană de Studii Geopolitice și Strategice „Gheorghe I. Brătianu”, București, a vorbit despre „Geopolitică și strategie la finalul celui de-Al Doilea Război Mondial”, arătând că acest război ne-a lăsat niște lecții pe care trebuie să le învățăm, cea mai importantă fiind aceea de a nu se mai declanșa un al treilea război mondial.

Au urmat lansări de carte: **1.** Acta Moldaviae Meridionalis, nr. XL (2019), vol. I-II, Editura PIM, Iași, 2020, publicație care cuprinde cele 58 de comunicări susținute la sesiunea de anul trecut; **2.** Centenarul României Mari, Volum Omagial II, Editura PIM, Iași, 2020, care cuprinde comunicări legate de Mihai Viteazul, făuritorul primei uniri a celor trei Țări Române, precum și de Războiul pentru întregirea neamului, România fiind a treia țară din cele 32 participante, în ceea ce privește sacrificiul uman (peste 800.000 de oameni morți, la o populație de 7.400.000 de locuitori); **3.** File culturale vasluiene, Revistă semestrială a Muzeului Județean „Ștefan cel Mare”, Vaslui, An I, nr. 1, ianuarie-iunie 2020; **4.** Patrimoniul muzeal vasluian. Exponatul Lunii. Anii 2019-2020, Vaslui, 2020, publicație care pune în valoare istoria și civilizația acestor locuri.

În continuare, la Sala „Arta” a Muzeului Județean Vaslui a fost prezentată Expoziția: „România în anii celui de-Al Doilea Război Mondial. 1941-1945”, realizată în colaborare cu Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, Filiala Constanța și Filiala Bacău, în care s-au putut vedea pe viu exponate cu valoare de unicat din război, aducându-ne aminte de jertfele ostașilor români și ale populației civile: obiecte de armament, uniforme, ținută de ceremonie, Ordinul Mihai Viteazul, Crucea Sanitară, drapelul militar, joc de șah realizat de Alexandru Boțocan și multe altele. A fost prezent și colonelul în rezervă Gheorghe Vasiliu din Bârlad, care a prezentat colecția personală de obiecte din cel de-Al Doilea Război Mondial. În încheierea acestei prime părți a simpozionului, Asociația „Museum Vasluiensis” Vaslui a prezentat parada costumelor de epocă din cadrul proiectului „Figuri emblematiche feminine ale meleagurilor vasluiene” prin care au fost evidențiate personalitățile Mariei Voichița, cea de-a treia soție a domnului Ștefan cel Mare (între 1478-1504), Elenei Cuza, soția lui Alexandru Ioan Cuza și Luizei Zavloschi, prima femeie primar din România, în perioada interbelică, în comuna Buda (Oșești) din județul Vaslui, care a organizat foarte bine cele două mandate ale ei ca primar, fiind iubită de comunitate și impunându-se prin tenacitate și dibăcie.

Avem o țară minunată, plină de istorie, de fapte mărețe și de oameni care au lăsat și lasă încă ceva bun în urma lor. De aceste exemple avem nevoie mai ales astăzi, într-o atmosferă de incertitudine, de panică, de derută. Cele trei momente evocate în plen, dar și comunicările pe secțiuni de la Vaslui au adus din arhive și din realitatea de pe cuprinsul întregii țări dovezi ale perenității neamului românesc, ale eroismului său în apărarea gliei strămoșești și a valorilor sale spirituale. Felicitări colectivului de la Muzeul din Vaslui, care a organizat acest simpozion, în condițiile de restricții impuse de pandemie, pe care toți participanții le-au respectat.

UN MINICONCEDIU CU SURPRIZE LA BALCIC

Tanța TĂNĂSESCU

Ozicere din bătrâni ne avertizează că „tocmeala de acasă nu se potrivește cu cea din târg”. Mi-am amintit de ea în Bulgaria în cele câteva zile de concediu de care aveam mare nevoie după o perioadă extrem de solicitantă.

La Balcic, pe care l-am preferat altor stațiuni turistice, speram să mă relaxez, să dau binețe mării și să revăd, atât de drag mie, Castelul Reginei Maria, care s-a ridicat din porunca sa în perioada interbelică. Gândul că voi revedea castelul și celebra sa grădină, minaretul și celelalte încântătoare amenajări mă emoționa din nou. Dintre toate, cel mai mult mă atrage castelul, de care era atât de atașată Regina încât i-a lăsat pentru eternitate propria inimă, păstrată până în 1940 în incinta paraclisului în stil ortodox din curtea grădinii.

Reîntâlnirea cu Balcicul, pe care îl știam din anii trecuți însuflețit de numeroși turiști veniți în vacanță, mă surprinde. Hotelul în care mă cazez este animat nu doar de turiști ci și

de numeroase formații folclorice bulgărești de dansatori și cântăreți. Plaja din apropierea hotelului pare mai îngustă decât imaginea ei păstrată în memorie din vacanțele anterioare. Doar câțiva turiști răsfirați la mari distanțe unii de alții, îmi modifică oarecum percepția asupra dimensiunilor plajei. Suflul rece al fricii induse de pandemie se resimte din plin și aici...

Un afiș plasat în holul de la intrare al hotelului mă edifică. Nimerisem în plină desfășurare a Festivalului internațional de folclor „Ritmurile mării”, ediția a X-a, ultima mare manifestare din calendarul cultural anual al „Orașului Alb” de la marea cea neagră.

Organizatoarea festivalului, Asociația non-profit „Pentru Balcic” („Za Balchik”) a primit sprijinul municipalității din Balcic și în mod deosebit al primarului, Domnul Nikolay Angelov, după cum îmi relatează un amabil personaj pe care îl întâlnesc lângă recepție, fără să-mi dezvăluie numele său. Era chiar unul dintre organizatorii festivalului, după cum aflu ceva mai târziu.

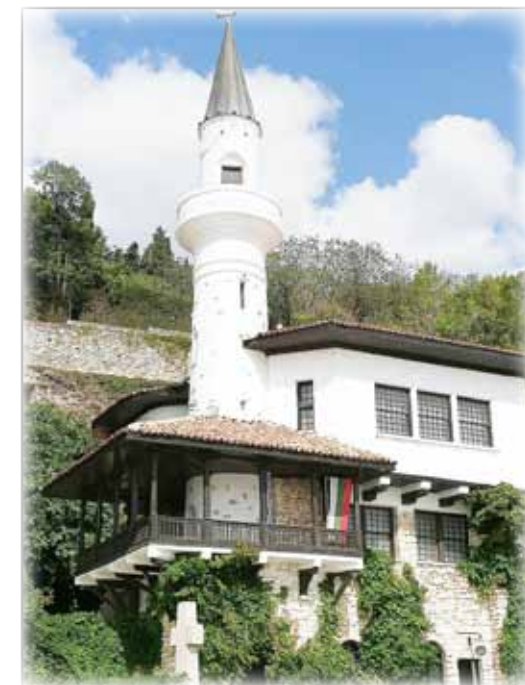
În cele cinci zile ale manifestărilor folclorice (18-22 septembrie 2020), alături de echipe de dansatori și cântăreți din Bulgaria participă și artiști din alte țări, prin transmisiuni online. Costumele pline de culoare și cei care le purtau, încântă ochii în freamătul plin de viață al dansurilor și jocurilor. Farmecul nopților senine de început de toamnă este accentuat și de melosul popular și feeria luminației ce îmbrățișează aleile care străjuiesc hotelurile.

În fața ochilor se perindă dansatorii dar și încântătoare tablouri ale bogatului folclor bulgăresc exprimat prin costume, cântece și jocuri. Și interesant și original deopotrivă fiecare participant își prezintă costumația, zona geografică de proveniență, anul realizării și autorii acestuia. Surprinzătoare sunt și „minisesiunile” de glume, povești, zicători, proverbe, ghicitori, blesteme, jurăminte și binecuvântări, care din păcate au fost savurate doar de cunoscătorii limbii bulgare. N-au lipsit nici „folclorul prelucrat” și „dansurile de

cameră” de inspirație folclorică.

Mărturisesc bucuria că întâmplarea m-a fericit să fiu în frumosul Balcic la festivalul folcloric. Am ocazia - poate unică - să asist la o desfășurare impozantă a tradițiilor folclorice din această țară. Este un festival care prezintă doar folclor bulgăresc, regulă impusă tuturor participanților. Premiile au fost numeroase și generoase - statuete de aur, argint, bronz, diplome și bani.

Castelul și grădina Reginei Maria îmi sunt și de această dată un refugiu, o oază de liniște și de reflecție. Trecutul și prezentul își dau mereu întâlnire atâta vreme cât viața își urmează cursul, cu sau fără restricții impuse de trecătoarea pandemie.

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

ȘCOALA „ON LINE” - TUTORELE ELEVULUI TREBUIE COMPENSAT!

Pandemia declarată de OMS în anul 2020, provoacă o cotitură în viața școlară românească, școala primară îndeosebi. Se știe că, încă de la începutul anului de învățământ 2020- 2021, clasele 1-4, unele dintre ele, unii învățători, cu acordul părinților au optat pentru învățământul de la distanță, on line, încă din primele zile ale acestui an școlar. Inițial, părinții, s-au arătat nedumeriți!...se ridică o problemă, anume, aceea, că unii copii nu aveau dotarea necesară, acasă, și nici ajutoare pentru operarea ei. În sfârșit, dacă în primele zile elevii care erau lipsiți de mijloacele tehnice: calculator, telefon, tabletă, internet etc. au apelat la prieteni, colegi ca să fie și ei prezenți la lecțiile on line, astăzi, fiecare tutore de copil s-a sucit, s-a răsucit, și a reușit, la clasa despre care scriu (o clasă a II-a), ca fiecare elev să asiste la lecție acasă la el, cum s-a dorit prin această hotărâre luată la nivelul conducerii unității școlare. Astăzi putem vorbi de un mare succes în învățământul de la distanță, iată, românesc, cu repercursiuni pozitive pe termen lung, după numai două luni de zile; un copil de clasa a doua, practicant al învățământului on line, să devină, deja, un elev instruit, disciplinat, încrezător în sine și cu dragoste reală de învățatură, de învățător și de ...școală!

Se ridică însă o problemă care trebuie rezolvată, instruirea tutorelui, care, obligatoriu, mai ales în primul an de școală, sau primul trimestru, se cuvine să fie remunerat de școală pentru orele pe care le consumă în a-și asista copilul; desigur, din fondurile alocate în vederea diminuării pagubelor provocate de pandemie. Plus cheltuieli de dotare. Repet, sistemul de școală on line duce la creșterea eficienței pregătirii elevului. Acesta devine mai pregătit, și, ce este mai important, devine un foarte bun utilizator, un foarte bun operator al calculatorului nelipsit astăzi din nici un mediu de activitate.

Se impune de la sine, pentru dezvoltarea lui, a elevului, armonioasă și sănătoasă, ca școala, învățătorul, să-l cheme măcar două ore pe parcursul zilei școlare pentru activități în aer liber și în mișcare. Dacă școala nu va face acest lucru se riscă îndepărtarea școlii de sufletul elevului, îndepărtarea de învățător...Se riscă însingurarea copilului, dependența acestuia de scaun și de ecranul obiectului de lucru; desigur se riscă îmbolnăvirea prin scăderea imunității elevului...Copiii de astăzi, în general legați de computer, școală on line sau jocuri, au nevoie de foarte multe ore petrecute în activități extrașcolare, ore de exerciții fizice...Atenție profesori, învățători! nu exagerați cu temele date „acasă”...această modă o să treacă. Copilul trebuie să învețe, că merge la școală ca să lucreze, să muncească!

Leontina RUS

PANDEMICE

Câta poliție pe stradă...este oră de vârf!

Peter KIS

DRACULA - ȚAPUL ISPĂȘITOR

[„DINCOLO SE AFLĂ ORI MOARTEA, ORI LIBERTATEA! NE AFLĂM ÎN MÂINILE LUI DUMNEZEU!...”]

Constantin ZĂRNESCU

„Profesorul Abraham Van Helsing continuă:

– Și acum trebuie să stabilim ce avem de făcut! Avem mai multe date, trebuie să începem să facem planul campaniei. Știm din ancheta lui Jonathan că de la castel au fost trimise la Whitby cincizeci de lăzi cu pământ, care au fost livrate, toate, la Carfax. Mai știm că cel puțin câteva din aceste lăzi au fost luate. După câte mi se pare, în primul rând trebuie să ne asigurăm dacă toate celelalte au rămas în casa de dincolo de zidul pe care l-am privit azi (Piccadilly) sau dacă au mai fost luate și altele. Dacă așa stau lucrurile, trebuie să aflăm.

Intrăm într-un loc cumplit, periculos, avem nevoie de arme de toate felurile. Dușmanul nostru Dracula nu este numai spirit! Nu uitați că el are puterea cât douăzeci de oameni și că, deși noi suntem oameni obișnuiți adică putem fi striviți și zdrobiți – superioritatea lui Dracula nu se reduce numai la forță. Păstrați acest lucru lângă inimă – și la aceste cuvinte ridică un mic crucifix de argint și mi-l întinse mie, căci eram cel mai aproape de el – puneți florile acestea în jurul gâtului – și îmi întinse o coroană de flori de usturoi, uscate – iar pentru dușmani mai pământești, revolverul și cuțitul acesta; și, ca ajutor la toate, lămpițele acestea electrice, pe care le puteți fixa pe piept; și, în orice împrejurare, mai presus de orice, acest lucru pe care nu trebuie să-l pângărim. Acest lucru era o bucată de anafură sfințită, pe care Van Helsing o puse într-un plic și mi-o înmână. Tuturor celorlalți, Profesorul le-a oferit același lucru.

– În manus tuas, Domine! spuse el, făcându-și cruce, atunci când păși peste prag.

Am închis ușa după noi, ca nu cumva să atragem atenția cuiva de pe drum, când vom fi aprins lămpile. După aceea, am început cercetarea.

Doamna Mina Harker hotărâ să întocmească un fel de memoriu, în care să dezvăluie tot ce știa despre contele Dracula:

«Punctul de plecare al anchetei. Problema contelui Dracula este să se înapoieze la el acasă, în Transilvania.

(a) El trebuie să fie dus înapoi de către cineva. Acest lucru este evident, căci dacă ar avea puterea să se deplaseze singur, așa cum ar vrea, ar putea să o facă cu înfășurarea de om, de lup, de liliac sau cu orice altă înfășurare. Fără îndoială, se teme să nu fie descoperit, sau să nu intervină cineva în această stare de neputință, în care trebuie să se afle, închis cum este în lada lui de lemn, de la revărsatul zorilor și până la asfințit.

(b) Cum urmează să fie transportat? O serie de eliminări succesive ne-ar putea ajuta. Pe drum, pe cale ferată sau pe apă?

1. Pe drum. – Se ridică numeroase dificultăți, în special la ieșirea din oraș.

(a) Oamenii, iar oamenii sunt curioși; și ei întrebă! O aluzie, o presupunere, o îndoială, cu privire la ce se află în ladă, l-ar distruge.

(b) Funcționarii de la vamă, sau de la taxe.

(c) Urmăritorii ar putea veni după el. Aceasta este teama lui Dracula cea mai mare; și pentru a nu fi trădat, el și-a îndepărtat atât cât a putut, însăși victima – pe mine!

2. Pe cale ferată. – Lada în care se află contele Dracula, nu se află în grija nimănui. Ar putea risca să întârzie, iar întârzierea i-ar fi fatală, cu dușmanii pe urmele lui. Într-adevăr, contele poate evada în timpul nopții. Dar ce s-ar alege de el, într-un ținut necunoscut, fără nici un refugiu? Nu asta e intenția lui, și nu are de gând să-și ia asemenea riscuri.

3. Pe apă. Iată drumul cel mai sigur într-o anume privință, dar și cel mai periculos, în altă privință. Pe apă, Dracula este lipsit de puteri, cu excepția nopții. Chiar și atunci poate recurge numai la ceață și furtună, zăpadă și lupi.»

*

„Presupunerea mea e următoarea: din Londra contele DRACULA s-a hotărât să se înapoieze la castelul său, pe apă, socotind a fi drumul cel mai sigur și mai secret. Dracula a fost adus de la castel de țigani, care probabil au predat încărcătura slovacilor, care au dus lăzile la Vamă, căci de acolo au fost imbarcate spre Londra. Așadar, contele Dracula cunoștea persoanele care i-ar putea face aceste servicii. După ce lada a fost adusă pe uscat, înainte de răsăritul soarelui sau după asfințit, el a ieșit din ladă, s-a întâlnit cu Skinsky și i-a dat instrucțiuni, pentru a aranja transportul lăzii, pe un anumit râu. După ce a făcut acest lucru și, știind că toate lucrurile merg bine, contele Dracula a făcut să i se piardă urmele.

Am examinat harta; și am găsit că râul cel mai potrivit pentru slovaci este Prutul, sau Siretul. Am citit în exemplarul dactilografiat că în timpul transei eu, Mina, am auzit vaci mugind, vârtejuri de apă, la nivelul urechilor mele, și scârțâit de lemne. Contele în ladă se afla, atunci, pe un râu, într-o barcă deschisă – deplasată probabil fie de vâsle, fie de prăjini, căci malurile sunt apropiate și se merge contra

curentului. Dacă s-ar merge în direcția curentului nu s-ar mai auzi asemenea zgomot.

S-ar putea, bineînțeles, să nu fie nici Siretul, nici Prutul, dar putem cerceta mai departe. Dintre ele, Prutul este mai ușor navigabil, dar Siretul, la Fundu, se unește cu Bistrița, care curge în jurul Pasului Bârgău. Bucla pe care o face este evident punctul pe apă cel mai apropiat de Castelul lui Dracula.

După ce am terminat de citit, Jonathan m-a cuprins în brațe și m-a îmbrățișat. Ceilalți îmi strângeau amândouă mâinile, iar doctorul Van Helsing a spus:

– Iată că draga doamnă Mina este încă o dată dascălul nostru. Ochii ei au văzut acolo unde noi am fost orbi. Acum, iată, ne aflăm din nou pe drumul cel bun, iar de data asta putem izbândi. Dușmanul nostru este foarte neputincios și dacă îl ajungem în timpul zilei, pe apă, sarcina noastră va fi îndeplinită. De pornit a pornit, dar nu poate face nimic pentru a se grăbi, deoarece nu-și poate părăsi lada, ca nu cumva cei care îl transportă să intre la bănueli. Orice bănuială înseamnă să fie aruncat în râu, unde ar pieri. El știe acest lucru și nu-l dorește. Acum, dragii mei, vom ține Consiliul de război, trebuie să știm, pe loc, fiecare, ce avem de făcut.

– Eu voi face rost de o vedetă și îl voi urmări, spuse lordul Godalming.

Doctorul Seward adaugă:

– Eu cred că e mai bine să merg cu Quincey. Ne-am obișnuit să vânam împreună și amândoi, bine înarmați, vom ține piept la orice s-ar întâmpla. Nici tu nu trebuie să fii singur, Art. Poate o să fie nevoie să luptăm cu slovacii, iar un brânci dat la întâmplare – căci nu îmi închipui că oamenii aceștia poartă arme – ne-ar da toate planurile peste cap. Nici un risc de data asta. Nu ne vom lăsa, până ce capul contelui Dracula nu va fi despărțit de trup și până când nu vom fi siguri că nu se va mai putea reîncarna!

În timp ce vorbea, doctorul îl privea pe Jonathan, iar Jonathan la rândul său, mă privea. Vedeam cum se mai frământă bietul om. Fără îndoială, voia să rămână cu mine, însă cei din barcă vor fi cei care vor avea posibilitatea să-l distrugă pe... pe... vampir!... (De ce am ezitat să scriu acest cuvânt?) Jonathan tăcea și, în timpul acesta, vorbi iarăși doctorul Van Helsing:

– Prietene Jonathan, dumitale îți revine acest lucru, din două motive: Mai întâi, pentru că ești tânăr și curajos și știi să lupți, iar noi avem nevoie de toată energia pentru a lupta. Apoi, este dreptul dumitale să-l distrugi pe acela care ți-a pricinuit atâta durere, dumitale și celor dragi. Nu te teme pentru doamna Mina. Ea se va afla sub ocrotirea mea, dacă mi se îngăduie. Sunt bătrân. Picioarele nu-mi mai sunt atât de sprintene la fugă, ca odinioară. Dar vă pot fi în alt fel de folos, pot lucra cu alte mijloace, și îmi pot da viața, dacă este nevoie, la fel ca și voi, cei tineri. Acum iată și intenția mea: în timp ce dumneata, lord Godalming, și prietenul Jonathan veți merge pe râu cu vedeta rapidă și în timp ce John și Quincey vor păzi malurile în punctele unde ar putea să debarce, eu o voi duce pe doamna Mina, în inima țării dușmanului!...”

*

„În timp ce vulpoiul-vampir se afla închis în ladă, plutind pe apa curgătoare, de unde nu poate evada pe uscat, noi ne vom duce pe drumul pe care l-a făcut Jonathan – de la Bistrița peste Bârgău – și vom găsi calea spre Castelul din Carpați al lui Dracula. Aici, puterea hipnotică a doamnei Mina ne va fi cu siguranța de folos și vom afla drumul – altfel întunecat și necunoscut – după primul răsărit de soare, când vom fi în apropierea aceluia loc fatal. Jonathan îl întrerupse, aprins:

– Vrei să spui, Professore Van Helsing, că o vei duce pe Mina, atât de măhnită și pângărită, cum este de răul diavolului, tocmai în această capcană a morții? Pentru nimic în lume! Nici în numele Cerului sau Infernului! Știți cum arată acel loc? Ați văzut acel bârlag cumplit al infamiei diavolești – în care și lumina lunii e populată de forme hâde și în care fiecăre fir de praf, care se învârteste prin aer, e un monstru devorant în embrion? Ați simțit buzele vampirului pe gât?

Glasul Profesorului, cu tonuri calde și blânde, care păreau să vibreze în aer, ne liniști pe toți:

– O, prietene, dacă vreau să mă duc în acel loc de groază, este tocmai pentru că s-o salvez pe doamna Mina. Însă, Doamne ferește, s-o duc în castel! Avem de îndeplinit un lucru cumplit, pe care ochii ei nu trebuie să-l vadă. Noi, bărbații, cu excepția lui Jonathan, am văzut cu proprii noștri ochi ce avem de făcut, pentru a purifica acest loc. Nu uitați că suntem la mare strâmtoare. Dacă contele Dracula ne scapă și de data asta – și e puternic, abil și viclean – el poate lua hotărârea să doarmă timp de un secol. Și atunci, cu timpul, draga noastră – și îmi luă mâna – se va duce să-i țină tovărășie și va deveni aidoma celorlalte duhuri, pe care dumneata, Jonathan, le-ai cunoscut.

– Fă cum îți este voia, spuse Jonathan, scuturat de un suspin. Ne aflăm în mâinile lui Dumnezeu!

M-am simțit bine văzându-i pe toți bărbații aceștia viteji pornind la lucru. Nici n-au trecut trei ore, de când ne-am repartizat treburile, între noi. Lordul Godalming și Jonathan au o frumoasă vedetă cu aburi, gata să pornească, dintr-un moment în altul. Doctorul Seward și domnul Morris au vreo șase cai frumoși, bine înșeuși. Avem tot felul de hărți și de instrumente. Profesorul Van Helsing și cu mine urmează să plecăm cu trenul de 11,40 spre Verești.

Vom lua o trăsură, care să ne ducă până la Pasul Bârgăului. Am luat cu noi o mulțime de bani gheață, deoarece urmează să cumpărăm o trăsură cu cai. Vom mâna noi înșine, căci nu există nimeni în care să ne putem încrede. Profesorul Van Helsing cunoaște cuvinte din foarte multe limbi, astfel că ne vom descurca de minune. Ne-am luat tot felul de arme, chiar și pentru mine, un revolver de mare calibru. Jonathan nu ar fi fost liniștit, dacă nu aș fi fost și eu înarmată, ca toți ceilalți”.

*

Jonathan Harker scria, în lumina focului de la ușa cazanului, de pe vedetă: „Lordul Godalming întreține focul. E foarte priceput la treburile acestea, deoarece de ani de zile are propria-i vedetă, pe Tamisa, și pe lacul Norfolk. Consultându-ne planurile, am stabilit, în ultimă instanță, că presupunerile Minei fuseseră corecte; și dacă pentru întoarcerea sa la castel contele Dracula alesese un drum navigabil, atunci acesta este confluența Siretului cu Bistrița. Am presupus că locul cel mai propice pentru traversarea țării, între râu și Carpați, este pe la paralela 47, latitudine nordică. Nu ne temem de viteză mare pe râu, noaptea. Debitul de apă e suficient, iar malurile sunt destul de depărtate, pentru a înlesni navigația, chiar și în timpul nopții. Lordul Godalming îmi spune să mă culc puțin.

Domnul Morris și doctorul Seward au plecat călări înainte ca noi să fi pornit. Ei urmează să meargă pe malul drept, urcând pe locurile mai înalte, de unde pot vedea, bine, întinderea râului și pot evita sirluozitățile lui, sau să mâne caii de rezervă – patru cu totul, pentru a nu stârni curiozitatea. Pentru prima porțiune a drumului, au tocmii doi oameni, care să călărească. Când vor da drumul la oameni, ceea ce va avea loc în scurt timp, vor îngriji ei înșiși de cai.

Ne-am angajat într-o aventură sălbatică! Gonind, prin bezna, loviți parcă de frigul care se înalță amenințător din râu, înconjurați de glasurile misterioase ale nopții, totul parcă e făcut ca să ne sporească neliniștea. Parcă ne lăsăm purtați spre meleaguri și căi necunoscute, într-o lume de lucruri întunecate și înspăimântătoare. Godalming închide, acum, ușa cuptorului!...”

„... 1 noiembrie, seara. Toată ziua, nici o veste. Nu am găsit nimic asemănător cu ceea ce căutam. Iată-ne intrați în Bistrița.”

*

„Întuneric și liniște!” Profesorul Van Helsing s-a dus să cumpere o trăsură și cai. Spune că mai târziu o să încerce să cumpere și alți cai, ca să-i putem schimba, pe drum. Aveau de parcurs mai mult de șaptezeci de mile. Ținutul este frumos și foarte interesant. În alte împrejurări, ce încântătoare li s-ar părea toate acestea! Dacă Jonathan și cu Mina ar face acest drum singuri, ce plăcut ar fi! S-ar opri să vadă oamenii, să afle câte ceva despre existența lor și să-și umple sufletul și mintea de întreg coloritul și pitorescul acestei țări sălbatice și frumoase; și de acești oameni ciudați! Dar, vai!...

„– Vom porni curând, murmură Mina. Mă tem să mă gândesc la ce ni s-ar putea întâmpla. Suntem, într-adevăr, în mâinile lui Dumnezeu. Numai el știe ce se poate întâmpla și îl vor rugă din tot sufletul meu întristat și umil să vegheze asupra soțului meu iubit, și orice s-ar întâmpla, Jonathan să știe că l-am iubit și l-am cinstit, mai mult decât pot spune – și că gândul meu, cel de pe urmă, și cel mai sincer, va fi întotdeauna pentru el...”

*

După ce a lăsat-o pe doamna Mina dormind, Van Helsing a pornit-o spre castel. Ciocanul de fierărie pe care l-a luat în trăsură, de la Verești, i-a fost de folos. Deși toate ușile erau deschise, le-a scos din țâțâniele lor ruginite, ca să nu fie închise de vreo mână rea sau de ceasul rău, așa că o dată intrat să nu mai poată ieși. Experiența amară a lui Jonathan i-a fost de folos. Amintindu-și de jurnalul lui, Van Helsing a găsit drumul spre capela cea veche. Aerul era apăsător, de parcă ar fi fost încărcat cu un fum de sulf; și-i dădea din când în când amețeli: când îi vâjâiau urechile, când auzea în depărtare urletul lupilor. Atunci s-a gândit la scumpa doamnă Mina. Era în cleștele dilemei. Pe ea nu îndrăzne să-a aducă în acest loc, ca s-o ferească de vampir! Dar iată lupii! Mai târziu avea să relateze tot ce i s-a întâmplat: „Am hotărât că datoria mea, a scris Van Helsing, se află aici, iar în ceea ce privește lupii, să ne supunem, dacă aceasta e voința lui Dumnezeu. În orice caz, «dincolo» se afla ori moartea, ori libertatea. Așa că am ales eu, pentru ea. Dacă ar fi depins de mine, alegerea ar fi fost ușoară. Mai bine în gura lupilor, decât în mormântul vampirului. Așa că m-am hotărât să-mi continui munca.” (va urma)

PRIN LUMEA VĂZUTELOR ȘI A NEVĂZUTELOR - CU DRAGOȘ SERAFIM

Felix SIMA

S-a născut la 30 septembrie 1938 în Băbeni - Ungureni, județul Vâlcea. Ar fi putut să împlinească optzeci și doi de ani, dacă timpul nu ar fi fost nemilos cu el...

A fost medic, cercetător științific, scriitor, doctor în științe medicale al IMF București cu lucrarea: „Cauzele medicale sociale ale mortalității infantile” (1974).

A fost nominalizat, alături de Nelson Mandela, ca apărător al drepturilor omului. „Asociația Română pentru Drepturile Copilului”, înființată de el în 1990, a permis României să se apropie de lumea civilizată, prin acordarea și protejarea drepturilor copilului.

A fost medic primar la Direcția Sanitară Vâlcea (1969-1977), medic primar pediatru la Spitalul Județean Vâlcea (din 1978), medic șef la Serviciul de Pediatrie (din 1991).

A coordonat programele de Asistență Medicală și de Protecția Mamei și a Copilului,

Stupărei – fără îndoială dans dantelat de albine în prag de primăvară.

Ruget – versurile poetului pe nedrept uitat „cu cofița subțioară, ghimpii rugilor să-ndure” și o copilărie cu mure mirosind amar, trecute apoi în cheselele de prin cămări.

Arsanca – dangăt de clopot, vale seacă a unui șuvoi năvalnic și efemer, inutile cascade, traseu sinuos printre dealuri surpăcioase, o herghelie de cai, unul alb între ei și un mînz, ca o minune (așa e, Adrian Păunescu: „și nu mai sunt copii pe uliți/ acolo unde cai nu sunt”), un drum ce se afundă prin păduri, pînă în viroage întunecoase, pe unde pot întâlni haiduci.

Măgura – ciobani trudiți de umbrel, hăituiți, înfrigați, mereu nomazi, cu nostalgia dureroasă a unor văi albastre din Mărginimea Sibiului, ce vor fi sosit pe la 1800 cu copii speriați purtați în desagi pe spinarea măgarilor, cu pirostria și cioltare și, într-o zi, defrișând pădurile ce coborau tăcute și reci, vor fi refăcut o altă Jină și o altă Poiană cu case mici, albe, cu prispă, ritmate de grădini verzi (iată, acum, miros de lămâiță, iar peste gard lumi dragi și „mărită-mă, mamă”), ca în acel spațiu de unde au adus cu ei „Miorița”.

Mihăești – adică ai lui Mihai, sus, un loc ce ar putea fi eminescian, castel enigmatic și lac în lumină, înconjurat de tei, unde s-au făcut și vor veni iarăși, desigur, serbările nufurilor.

Buleta – iz de capitală minionă, illo tempore, cu stabiliment de băi și alături - nu se putea – amintirea legendară, lângă o plută,

a revizorului școlar de la 1883, Nenea Iancu, purtând în caiete cațavencii și farfurizii pe care numai peste un an avea să-i înfigă, ca pe gândaci, „pe frontiscipul veșniciei”. Locul de la intersecția cu drumul principal încă se cheamă „La pluta lui Caragiale” – unde era, pe-atuncea și un han... și poposeau aici ocnași și căruțași...

Și murmurul pârâului răsfirat în pânză subțiri-re, lucitoare, Govora. Dincolo, pe deal, Bârsești.

Apoi pasul se îndreaptă, cu sfială, pe sub poală de pădure, pe un drum șerpuit. Pe la 1640, pe aici trebuie să fi trecut voevodul dimpreună cu Udriște Năsturel și-l vor fi întâlnit sus, între zidurile cetății Govorei, pe cărturarul Mihail Moxa venit de dincolo, de la Bistrița, cu manuscrisul la oblâncul șei. Pe urmă, un car încărcat la moara făcătoare de hârtie din Râmnic. Și acolo, între ziduri vechi, Matei din Brâncoveni, soldat ce va fi trăit clipa aceea de la 1600, la Alba, vis în care, ca Domn, n-a încetat să creadă. El își va fi reze-mat acum, zile și nopți în șir, tâmpla bătrână de fereastra „chiliei mateești”, veghind cum meșteri iscusiți, aduși de el însuși, sco-teau de sub teascuri, cu litere înflorate, prima lege a țării, Pravila cea mică, în vorbe românești, numită și Direptătoriu de lege. Gândurile lor vor fi bătut departe, spre noi, cei salvați, astfel, prin spirit.

Mărite Doamne, e bine, suntem și punem mărturie în fața Ta că tânărul acesta, frumos poet al neamului, cântă în limba pe care, resădind-o din tipărița cea dintâi, ne-a dăruit-o de-a pururi. „Orizont”, XVII, nr. 2238, 8 iunie 1984, p. 5

în județul Vâlcea. În anul 1985, devine membru al Consiliului de Pediatrie al Ministerului Sănătății.

A fost membru al Societății Internaționale de Istorie a Medicinii, membru al Grupului European pentru Cercetări în Pediatrie ambulatorie GERPA (ales în plen la Congresul de la Lausanne, Elveția, în 1991).

A scris și publicat câteva cărți, dintre care una, „Din Țara lui Anton Pann”, am conceput-o și am scris-o împreună.

A decedat la 8 martie 2003 la Râmnicu-Vâlcea, fiind înhumat la Brezoi, la dorința sa, orașul debutului său profesional.

Având mai multe rude în Măgura (Paulică Petrescu, Ion Serafim...), le-a vizitat întotdeauna, în tinerețe în special când mergeau, împreună, la baluri. Astfel, a cunoscut foarte bine comuna Mihăești - despre care a și scris o frumoasă tabletă pe care o reluăm, publicând-o aici, în amintirea Nobleței Sale... *

ITINERAR SENTIMENTAL. LA MIHĂEȘTI

Aici, toponimele au o sonoritate solemnă.

Stolniceni – se mai aud în vis pașii legiunilor traiane ce vor fi răsunat începând de la podul lui Apolodor, oprindu-se la pragul vreunui stolnic de peste timp.

Imagini ale Ansamblului folcloric „Dor”

Băbenarii înrudiți cu măgureniilor lor de peste râul Bistrița- care-i desparte

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceeni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF și Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu,
30 septembrie 2020

UN ALTFEL DE POLITICĂ PENTRU ROMÂNIA

Partidul Alianța pentru Unirea Românilor (AUR), înființat în 2019 aduce un suflu nou în politica din România prin programul său politic.

Iată câteva din principiile de bază pentru care partidul va milita în Parlament, prioritar fiind următoarele:

Un stat de drept în care justiția să fie imparțială și să facă dreptate tuturor cetățenilor.

Redeschiderea dosarelor marilor privatizări și a altor acțiuni prin care au fost înstrăinate resursele naturale ale țării.

Introducerea unor pârghii legislative pentru recuperarea prejudiciilor rezultate din faptele de corupție și confiscarea averilor ilicite.

Suținerea firmelor românești și încurajarea muncii în România, nu în afara ei, printr-un regim de taxe cât mai redus și asigurarea de șanse egale pentru toți românii.

Munca să fie stimulată, nu supra-reglementată și taxată în mod excesiv.

Micul producător și produsele sale să fie sprijinite.

Comaniile străine care activează în România să aibă un sediu permanent pe teritoriul României, ca să plătească impozite pe profit.

Românii să fie principalii beneficiari ai resurselor țării lor: gaze, petrol, păduri, minereuri.

Românii plecați din țară să fie încurajați prin programe speciale să se întoarcă în țară.

Haideți să oprim jefuirea nemiloasă a României și să luptăm împreună pentru o Românie Mare, prosperă și respectată !!!

Toți românii care vor România pe care și-o doresc din totdeauna să vină la vot pe 6 decembrie, oriunde s-ar afla ei.

Votați AUR!

Mihai VINEREANU

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21
Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și
S.C. Tincton S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE
Constantin ZĂRNEȘCU
Mihai SPORIȘ
Minori editori: Simon-Peter KIS
Manager Intol Press on-line: Bogdan CICHIRDAN
Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Redactor: Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri): Felix SIMA
Ioan DURĂ
Doina STROE
Emil MANZUR (coresp. Timiș)
Claudia VOICULESCU
Simona Maria KIS
Gabriel GIB
Gheorghe SPORIȘ
Tanța TĂNĂȘESCU
Silviu LAZĂR
Ilie GORJAN
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3

Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824

E-mail: cichirdan@yahoo.com

Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei